

	ERASMUS PLUS „EUPRAC-Program“	Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union

EUPRAC – Program

w zakresie

**Praktycznego kształcenia terapeutów zajęciowych w kontekście
praktyk odbywanych w innych krajach europejskich**

Dorobek intelektualny (O2)

Projekt

EUPRAC - Europejska praktyka dla terapeutów zajęciowych

Numer projektu: 201-1-DE02-KA202-005085

Organizacja prowadząca projekt: IBKM gemeinnützige Schulträger GmbH

Partnerzy projektu:

Uniwersytet im. Angiela Kynczewa w Ruse

Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu

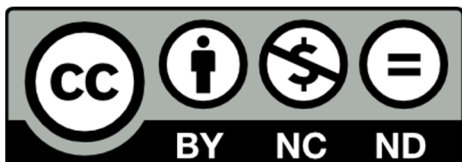
IMC FH Krems – Uniwersytet Nauk Stosowanych

IBKM Praxismanagement GmbH

Wyłączenie odpowiedzialności

Projekt został sfinansowany dzięki wsparciu Komisji Europejskiej. Odpowiedzialność za treść niniejszej publikacji spoczywa wyłącznie na jej autorze. Komisja nie odpowiada za dalsze wykorzystanie treści zawartych w publikacji.

Prawa autorskie

Niniejsza publikacja jest objęta licencją Creative Commons Uznanie autorstwa - użycie niekomercyjne - bez przetwarzania, Międzynarodowa Licencja 4.0 (CC BY-NC-ND 4.0).

Materiał może być powielany na wszelkich nośnikach i we wszystkich formatach. Można też go rozprowadzać zgodnie z następującymi warunkami:

- **Uznanie autorstwa** - należy zamieścić odpowiednie stwierdzenia wskazujące na prawa autorskie oraz inne, dodać link do licencji i podać, czy w treści wprowadzono jakiegokolwiek modyfikacje. Można to zrobić w dowolny właściwy sposób, natomiast nie wolno sprawiać wrażenia, że licencjodawca w jakikolwiek sposób wspiera dane wykorzystanie publikacji lub stronę, która ją wykorzystuje.
- **Użycie niekomercyjne**- nie wolno wykorzystywać materiału dla celów komercyjnych.
- **Bez edycji i przetwarzania** - jeśli wprowadzi się jakiegokolwiek przeróbki i modyfikacje w treści publikacji, bądź też w inny sposób wykorzysta jej treść jako podstawę do stworzenia szerszego materiału, wówczas przetworzonej w ten sposób wersji nie wolno rozprowadzać.

02/2021

Spis Treści

Spis ilustracji	5
Lista tabel	5
1. Wprowadzenie	6
2. Cele i odbiorcy programu EUPRAC	7
3. Podstawowe zasady i warunki ramowe odbywania praktyk z zakresu terapii zajęciowej w innych krajach europejskich	7
3.1 Profil zawodowy, dziedziny pracy i kompetencje terapeutów zajęciowych w kontekście europejskim	7
3.2 Podstawy prawne i warunki ramowe uznawania praktyk w innych krajach europejskich	9
3.2.1 Podstawy prawne kształcenia praktycznego w dziedzinie terapii zajęciowej	9
3.2.2 Wymagania prawne dla jednostek przyjmujących na praktykę i opiekunów praktyk pracujących w tych jednostkach	10
3.2.3 Zapewnienie wyboru praktyk uznawanych w innych krajach europejskich ..	10
3.3 Akredytacja praktyki za granicą	11
3.4 Procedura przygotowania się studentów/praktykantów do odbycia praktyk w dziedzinie terapii zajęciowej w innych krajach europejskich	12
4. Struktura praktyki za granicą	13
4.1 Ramy czasowe praktyki	13
4.2 Etapy praktyki	13
4.3 Pomoc/wsparcie podczas praktyki za granicą	14
5. Cele i treści praktyk zawodowych w dziedzinie terapii zajęciowej w innych krajach europejskich	14
5.1 Wprowadzenie do prac nad treściami praktyk z zakresu terapii zajęciowej w innych krajach europejskich	14
5.2 Cel kształcenia praktycznego przy realizacji praktyk w innych krajach europejskich	15
5.3 Treści i efekty kształcenia na poszczególnych etapach praktyki. Zdobywanie umiejętności	15
5.3.1 Etap 1: Etap wprowadzenia lub obserwacji	15
5.3.1.1 Zdobywanie umiejętności	16
5.3.1.2 Treści kształcenia i efekty kształcenia	16

5.3.2	Etap 2: Etap wykonywania czynności pod nadzorem	18
5.3.2.1	Zdobywanie umiejętności.....	18
5.3.2.2	Treści kształcenia i efekty kształcenia	19
5.3.3	Etap 3: Etap pracy samodzielnej.....	21
5.3.3.1	Zdobywanie umiejętności.....	22
5.3.3.2	Treści kształcenia i efekty kształcenia	23
6.	Dokumentacja i ocena praktyk odbywanych za granicą	24
6.1	Plan praktyk i wymagana dokumentacja	24
6.2	Ocena praktyk.....	25
6.2.1	Ocena w oparciu o kompetencje.....	25
6.2.2	Standardy oceny i wymagane dokumenty	26
6.3	Dokumentacja/akredytacja praktyk w skali europejskiej	26
7.	Szczególne aspekty związane z odbywaniem praktyk w zakresie terapii zajęciowej w innych krajach Unii Europejskiej.....	27
7.1	Szczególne aspekty, które należy uwzględnić z punktu widzenia studentów/praktykantów odbywających praktyki za granicą	27
7.2	Szczególne aspekty, które należy uwzględnić z punktu widzenia instytucji/firmy, która organizuje praktyki dla studentów/praktykantów z innych krajów europejskich	28
7.3	Wytyczne w zakresie praktyk odbywanych w innych krajach europejskich..	29
7.4	Profil oczekiwań oraz oferta placówek organizujących praktyki w zakresie terapii zajęciowej	29
8.	Spis źródeł.....	29
9.	Załącznik.....	31
9.1	Informacje statystyczne z rocznego raportu Europejskiego Stowarzyszenia Terapii Zajęciowej (COTEC)	31
9.2	Propozycja procedury przygotowania studentów/praktykantów do udziału w praktykach w innych krajach europejskich	32
9.2.1	Wydarzenie informacyjne dla studentów.....	32
9.2.2	Materiały informacyjne dla studentów	32
9.2.3	Przydział opiekunów praktyk na uczelni kierującej studenta na praktyki.....	33
9.3	Kwestionariusz uznawalności praktyk w zakresie terapii zajęciowej, odbywanych w innych krajach europejskich	35
9.4	Szablon ustaleń umownych dotyczących praktyk odbywanych za granicą..	42

9.5	Inne dokumenty wymagane od studentów na podstawie porównania państw	46
9.6	Nadrzędne obszary kompetencji - na podstawie porównania państw.....	46
9.7	Potwierdzenie odbycia praktyk w kontekście europejskim - narzędzie Europass.....	49
9.8	Przewodnik dla studentów - jak odbyć praktyki w innym kraju europejskim?.....	50
9.8.1	Podsumowanie niezbędnych czynności na etapie przygotowania do praktyk za granicą.....	50
9.8.2	Katalog pytań i odpowiedzi dotyczących organizacji praktyk z zakresu terapii zajęciowej w innych krajach europejskich	54
9.9	Profil oczekiwań i propozycji praktyk w dziedzinie terapii zajęciowej składanych przez instytucje przyjmujące na praktyki studentom z innych krajów europejskich	61
9.9.1	Profil oczekiwań instytucji przyjmujących na praktyki w dziedzinie terapii zajęciowej na potrzeby przydzielania studentów/praktykantów z innych krajów europejskich	61
9.9.2	Profil instytucji przyjmujących na praktyki w dziedzinie terapii zajęciowej na potrzeby przydzielania studentów z innych krajów europejskich.....	63

Spis ilustracji

Ilustracja 1:	Statystyki dotyczące zatrudnienia w obszarze terapii zajęciowej - porównanie sytuacji w Europie	31
Ilustracja 2:	Infografika - platforma Europass.....	49

Lista tabel

Tabela 1:	Etapy praktyki	13
Tabela 2:	Treści kształcenia i efekty kształcenia na etapie wprowadzenia lub obserwacji	16
Tabela 3:	Treści kształcenia i efekty kształcenia na etapie wykonywania czynności pod nadzorem.....	19
Tabela 4:	Treści kształcenia i efekty kształcenia na etapie pracy samodzielnej..	23
Tabela 5:	Dane do kontaktu z partnerami projektu EUPRAC	33
Tabela 6:	Dodatkowe dokumenty wymagane w państwach uczestniczących w projekcie EUPRAC.....	46
Tabela 7:	Kompetencje, które praktykant musi uzyskać w trakcie praktyk - porównanie państw Dodatkowe.....	46
Tabela 8:	Przygotowanie do przydziału placówki organizującej praktyki w zakresie terapii zajęciowej za granicą.....	51

1. Wprowadzenie

Usługi terapeutyczne coraz bardziej zyskują na znaczeniu. Ten wzrost znaczenia można przypisać między innymi postępującemu zjawisku starzenia się społeczeństw w Europie. Najnowsza wiedza naukowa wykazuje też jednak ¹ skuteczność nefarmakologicznych procedur, które jako podejścia terapeutyczne stanowią rzeczywistą alternatywę dla konwencjonalnych terapii farmakologicznych. Wraz z rosnącym zapotrzebowaniem na usługi terapeutyczne wzrasta też nieustannie popyt na wykwalifikowanych terapeutów. Należy zatem przekonać młodych ludzi, by rozpoczęli naukę w kierunku uzyskania kwalifikacji terapeuty zajęciowego.

Istotną rolę w przyciągnięciu chętnych do wykonywania tego odgrywa nie tylko wysokiej jakości oferta teoretycznej edukacji, ale przede wszystkim praktyczne nauczanie kompetencji terapeuty zajęciowego oraz wskazanie placówek, w których można podjąć zatrudnienie we wszystkich krajach Unii Europejskiej.

Oprócz wysokiej jakości kształcenia teoretycznego, istotną rolę w zwiększeniu atrakcyjności tego zawodu odgrywa też praktyczne nauczanie kompetencji terapeuty zajęciowego oraz wskazanie placówek, w których można podjąć zatrudnienie we wszystkich krajach Unii Europejskiej.

Projekt partnerski pod tytułem „EUPRAC - Europejska praktyka dla terapeutów zajęciowych” skupił się zatem w pierwszym rzędzie na praktycznym szkoleniu terapeutów zajęciowych, które w dalszym ciągu nie jest jednolicie uregulowane, jak wynika z porównania poszczególnych krajów biorących udział w projekcie, mimo że stanowi zasadniczy komponent kształcenia.

W ramach tego projektu współpracę podejmują uczelnie z czterech krajów europejskich:

- IBKM gemeinnützige Schulträger [organy edukacyjne non-profit] GmbH jako organizacja prowadząca projekt (DE),
- Uniwersytet im. Angiela Kynczewa w Ruse (BG),
- Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu (PL),
- ICM Fachhochschule [Uniwersytet Nauk Stosowanych] Krems GmbH oraz
- IBKM Praxismanagement [Zarządzanie Praktykami] GmbH jako ważny partner w organizacji praktyk.

Projekt jest wspierany przez program unijny ERASMUS+ w okresie od 1 października 2018 r. do 31 marca 2021 r.

Na podstawie badania porównawczego w ramach projektu EUPRAC, które objęło ramowe warunki kształcenia, uznawalność praktyk oraz umocowanie terapeutów zajęciowych w systemie ubezpieczeń społecznych w krajach uczestniczących w projekcie, opracowano wspólną podstawę kształcenia praktycznego terapeutów zajęciowych. Jako podstawę przyjęto też ramy kwalifikacyjne World Federation of

¹ Zob. Diehl-Schmid, 2020; Korczak, 2013; Clarke, 2016; Sturkenboom, 2014.

Occupational Therapists (WFOT - Światowej Federacji Terapeutów Zajęciowych), a także Europejskie Ramy kwalifikacji (EQF) oraz krajowe ramy kwalifikacji (KRK).

Opracowany w ten sposób program kształcenia EUPRAC ma stanowić wytyczne dla europejskich zespołów projektowych, które umożliwią likwidację istniejących barier na etapie odbywania praktyki będącej zarówno kluczową częścią praktycznego kształcenia jak i modelem dla innych interesariuszy. W ten sposób uda stworzyć nowe perspektywy dla młodych ludzi wchodzących na europejski rynek pracy. Projekt ma jednocześnie na celu promowanie atrakcyjności zawodu terapeuty zajęciowego.

Kolejnym wyzwaniem po zakończeniu projektu będzie włączenie programu EUPRAC do istniejących programów kształcenia/studiów oraz objaśnienie zasad uznawalności zarówno w danym kraju jak i na szczeblu europejskim.

2. Cele i odbiorcy programu EUPRAC

Zasadniczym celem programu EUPRAC jest stworzenie osobom kształcącym się w dziedzinie terapii zajęciowej możliwości odbycia uznawanych praktyk w innych krajach europejskich w takich samych warunkach pracy. W ramach pobytu za granicą w okresie studiów/nauki osoby te powinny mieć możliwość zdobycia praktycznego doświadczenia zawodowego i kompetencji osobistych (np. w zakresie międzykulturowości czy mobilności) na potrzeby pracy zawodowej w przyszłości, tym samym mogąc korzystać z okazji i perspektyw na europejskim rynku pracy.

Bezpośrednimi adresatami programu EUPRAC oraz dokumentów towarzyszących i przewodników [ang. *action guides*] są przede wszystkim:

- uniwersytety, kolegia i wyższe szkoły zawodowe oferujące studia/kursy w dziedzinie terapii zajęciowej, chcące umożliwić swoim studentom odbycie uznawanych/akredytowanych praktyk w innych krajach europejskich oraz – w razie potrzeby – stworzyć albo rozbudować sieć współpracy służącą zabezpieczeniu kształcenia praktycznego w kontekście europejskim;
- zakłady, instytucje i przedsiębiorstwa chcące zapewnić praktyki/szkolenia praktyczne studentom z innych krajów europejskich oraz – w razie potrzeby – zainteresowane uczestnictwem w europejskiej sieci współpracy w dziedzinie terapii zajęciowej;
- studenci zainteresowani odbyciem praktyki w innym kraju europejskim w ramach studiów/kształcenia w zawodzie terapeuty zajęciowego.

3. Podstawowe zasady i warunki ramowe odbywania praktyk z zakresu terapii zajęciowej w innych krajach europejskich

3.1 Profil zawodowy, dziedziny pracy i kompetencje terapeutów zajęciowych w kontekście europejskim

W ramach badania EUPRAC (por. wersja kompaktowa, 06/2020, str. 3-20) porównano ze sobą profile zawodowe, obszary pracy terapeutów zajęciowych oraz ich kompetencje w państwach uczestniczących w projekcie. Podobieństwa i zbieżności w zakresie podstawowego rozumienia profilu zawodowego oraz wymaganych

kompetencji, a także przegląd możliwych obszarów działania [dosł. zastosowania] dla praktykantów, stanowiły decydujący wkład w prace na niniejszym programem.

Definicje terminu *terapeuta zajęciowy* przyjęte przez poszczególne stowarzyszenia krajowe opierają się na definicjach Światowej Federacji Terapeutów Zajęciowych (WFOT). To istotna podstawa do zrozumienia roli opiekunów praktyk w sprawowaniu nadzoru nad praktykantami.

Liczba terapeutów zajęciowych czynnych zawodowo w poszczególne kraje również pozwala wyciągnąć wnioski dotyczące możliwości odbywania praktyk za granicą. Europejskie Stowarzyszenie Terapeutów Zajęciowych (COTEX) co roku publikuje sprawozdanie statystyczne (*SUMMARY OF THE OCCUPATIONAL THERAPY PROFESSION 2020* [raport o stanie zawodu terapeuty zajęciowego 2020]). Wynika z niego, że w 2020 r. najwięcej terapeutów zajęciowych w Europie pracowało w Niemczech (ok. 60 tys.). Na kolejnym miejscu znalazła się Wielka Brytania (39 556 osób), a po niej – Francja (ok. 12 tys.). Warto również zwrócić uwagę na liczbę terapeutów zajęciowych w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców. W tej kategorii na pierwszym miejscu znalazła się Dania (188 osób na 100 tys. mieszkańców), następnie Szwecja (116 osób) i Belgia (106).

Austria, z liczbą 3 885 terapeutów zajęciowych (43,6 na 100 tys. mieszkańców), zajęła miejsce w połowie stawki. Niewielka liczba (49) terapeutów zajęciowych w Bułgarii (0,71 na 100 tys. mieszkańców) wynika z tego, że zawód ten istnieje w tym kraju od zaledwie 12 lat. Brak jest dokładnych danych o liczbie terapeutów zajęciowych czynnych zawodowo w Polsce, ale partner projektu w Polsce podał, że dotychczas wykształcono w tym kraju łącznie 7 290 terapeutów zajęciowych.

Fragment raportu z 2020 r. znajduje się w załączniku w [punkcie 9.1.](#)

W krajach uczestniczących w projekcie miejsca, w których pracują terapeuci zajęciowi, to przede wszystkim:

- kliniki [przychodnie],
- ośrodki rehabilitacyjne,
- zakłady opieki dziennej,
- domy dla emerytów,
- dzienne domy opieki.

Jeżeli więc warunki ramowe opisane w kolejnych rozdziałach zostaną spełnione, praktyki dla studentów za granicą mogą być oferowane zarówno w środowisku klinicznym, jak i w miejscach opieki społecznej.

W tym miejscu należy wspomnieć o prywatnych gabinetach terapii zajęciowej, które stanowią szczególną grupę podmiotów, zwłaszcza w Niemczech i częściowo w Austrii. Podmioty te są w stanie zaoferować dużą część wszystkich możliwych obszarów działalności terapeuty zajęciowego w kontekście pracy z praktykantami, a to ze względu na liczne grupy docelowe i powiązane z nimi szerokie spektrum metod terapeutycznych.

W przypadku Bułgarii jedną z cech szczególnych jest to, że ze względu na ramy prawne terapii zajęciowej, nie przewiduje się praktyk w szpitalach, jako że w tych instytucjach nie oferuje się zatrudniania terapeutów zajęciowych, nawet po ukończeniu nauki zawodu.

Zestawiając ze sobą zasadnicze, bazowe kompetencje terapeutów zajęciowych w państwach uczestniczących w projekcie, można dostrzec wyraźne zbieżności, które następnie można podsumować i podzielić w następujący sposób:

- wiedza z zakresu terapii zajęciowej na poziomie zawodowym i metodycznym,
- procesy w terapii zajęciowej i myślenie w kategoriach zawodowych,
- powiązania i relacje zawodowe (również interdyscyplinarne i wielodyscyplinarne),
- autonomia i odpowiedzialność zawodowa,
- działalność badawczo-rozwojowa / naukowa w dziedzinie terapii zajęciowej,
- zarządzanie terapią zajęciową i promocja terapii zajęciowej.

W Niemczech i Austrii pojawia się dodatkowo aspekt ekonomiczny, będący nawiązaniem do pracy terapeutów zajęciowych na własny rachunek, w ramach prywatnych gabinetów (Deutscher Verband der Ergotherapeuten [niemieckie stowarzyszenie terapeutów zajęciowych] wyd. V., 2018).

Wychodząc z założenia, że studenci/praktykanci nabywają zbliżone kompetencje w ramach studiów/kształcenia, zasadnym wydaje się stworzenie i korzystanie z opartego na kompetencjach programu praktyk zagranicznych, mając na uwadze praktyczne znaczenie i uznawalność praktyk w kraju pochodzenia.

3.2 Podstawy prawne i warunki ramowe uznawania praktyk w innych krajach europejskich

3.2.1 Podstawy prawne kształcenia praktycznego w dziedzinie terapii zajęciowej

W odniesieniu do kształcenia praktycznego terapeutów zajęciowych w kontekście praktyki za granicą należy zawsze stosować się do właściwych przepisów prawa, programów nauczania i regulacji obowiązujących w krajach pochodzenia, a także do wytycznych i wymagań określonych przez instytucje edukacyjne kierujące studentów na praktyki (por. badanie EUPRAC, wersja kompaktowa, 06/2020, str. 38 ff). W tym zakresie za jednolity standard można przyjąć standard opracowany przez Światową Federację Terapeutów Zajęciowych (WFOT). Norma ta dotyczy jednak przede wszystkim kształcenia teoretycznego w dziedzinie terapii zajęciowej prowadzonego w uniwersytetach, kolegiach i wyższych szkołach zawodowych.

Instytucje kierujące mają więc ważne zadanie, polegające na sprawdzaniu wymagań jednostek przyjmujących na praktyki. Zadanie to jest już wykonywane w wielu uniwersytetach, kolegiach i wyższych szkołach zawodowych w ramach współpracy z instytucjami i przedsiębiorcami za granicą. Jednostki przyjmujące, które studenci sami znajdują (co zdarza się już często), muszą złożyć wniosek i przejść weryfikację. Zainteresowane podmioty muszą być informowane na wczesnym etapie. Procedury te zostaną omówione bardziej szczegółowo w kolejnych rozdziałach.

3.2.2 Wymagania prawne dla jednostek przyjmujących na praktykę i opiekunów praktyk pracujących w tych jednostkach

Z porównania danych dla poszczególnych państw uczestniczących w projekcie EUPRAC wynika, że wymagania dla jednostek przyjmujących na praktykę i opiekunów praktyk pracujących w tych jednostkach są zbieżne (por. badanie EUPRAC, wersja kompaktowa, 06/2020, str. 38 ff). Należy zatem przeanalizować poniższe, minimalne kryteria uznawania praktyk dostępnych w innych krajach europejskich:

- Jednostka oferująca praktykę musi mieć pozwolenie na kształcenie praktykantów w dziedzinie terapii zajęciowej/sprawowania nadzoru na takimi osobami zgodnie z przepisami obowiązującym w danym państwie.
- Wymagania w przypadku opiekunów praktyk są następujące:
  - ukończone kształcenie w zawodzie terapeuty zajęciowego,
  - ukończone studia wyższe w uczelni uznanej przez Światową Federację Terapeutów Zajęciowych,
  - doświadczenie zawodowe nie krótsze niż rok/2 lata,
  - tygodniowy wymiar czas pracy wynoszący co najmniej 30 godzin.
- Ponadto każdy praktykant powinien mieć swojego opiekuna², który będzie prowadził tę osobę przez okres praktyki.

3.2.3 Zapewnienie wyboru praktyk uznawanych w innych krajach europejskich

W odniesieniu do uznawania praktyk za granicą w instytucjach edukacyjnych kierujących studentów na praktyki powinna obowiązywać procedura badania i wyboru. Kryteria uznawania praktyk przez instytucję kierującą powinny być precyzyjnie określone.

Sesja informacyjna w instytucji kierującej pozwala studentom poznać wymagania, jakie praktyka powinna spełniać oraz możliwości, jakie powinna zapewniać. W ten sposób studenci mogą z większą precyzją poszukiwać praktyk w innych krajach europejskich. W punkcie 9.2 załącznika, w dokumencie pt. „Praktyka w innym kraju europejskim: przewodnik dla studentów/uczniów” [ang. *Guide for Students/Pupils to Complete an Internship in a European Country Abroad*], opisano możliwą do przyjęcia procedurę znajdowania nowych praktyk.

Najpierw należy zdecydować, kto odpowiada za nawiązanie kontaktu (studenci samodzielnie czy może osoba odpowiedzialna z ramienia instytucji kierującej, np. menadżer programu, menadżer ds. szkoleń lub osoba odpowiedzialna z praktykę). Po nawiązaniu kontaktu należy wyjaśnić kwestię uznania praktyki. Przy wyjaśnianiu kryteriów uznania praktyki oraz wymagań dotyczących praktyki można skorzystać z kwestionariusza wymienionego w załączniku w [punkcie 9.2](#). W razie określenia przez odpowiednie instytucje edukacyjne innych istotnych kryteriów uznania praktyki kwestionariusz można rozszerzyć.

² To stwierdzenie ma charakter zalecenia. Przykładowo w Bułgarii jeden opiekun często odpowiada za więcej niż jednego praktykanta.

	ERASMUS PLUS „EUPRAC-Program“	Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union

Wymagania są oparte na programie nauczania danej instytucji edukacyjnej, standardach przygotowanych przez Światową Federację Terapeutów Zajęciowych (WFOT) oraz ramowych warunkach programu Erasmus+. O tych wymaganiach studenci powinni zostać poinformowani przez odpowiednią instytucję edukacyjną. Do najważniejszych głównych zagadnień należą:

- zakres tematyczny, który można zrealizować;
- czas trwania praktyki i liczba godzin w tygodniu;
- zatwierdzenie przeszkolenia opiekunów praktyk zgodnie ze standardami Światowej Federacji Terapeutów Zajęciowych;
- praktyczne doświadczenie opiekuna praktyki w zawodzie terapeuty zajęciowego (w latach) oraz dodatkowe wykształcenie;
- opis propozycji praktyki;
- warunki organizacyjne;
- wymagania dla studentów w zakresie umiejętności zawodowych, osobistych i językowych oraz doświadczenia.

Jeżeli oferowana praktyka spełnia te wymagania, osoba odpowiedzialna z ramienia instytucji kierującej przystąpi do przygotowania umowy o praktykę. Zaleca się skorzystanie ze wzorca umowy [ang. *Learning Agreement. Student Mobility for Traineeships*], w załączniku w [punkcie 9.4](#). Dokument ten nie tylko zabezpiecza praktykę od strony prawnej (umowa), ale stanowi również podstawę do ubiegania się o środki finansowe w ramach programu Erasmus+ dla studentów. Następnie osoba odpowiedzialna po stronie instytucji edukacyjnej można podjąć dalsze czynności organizacyjne.

3.3 Akredytacja praktyki za granicą

Jak już wspomniano w punkcie 3.2.3 (Zapewnienie wyboru praktyk uznawanych w innych krajach europejskich), zanim student będzie mógł rozpocząć praktykę, wymagane jest uzyskanie zgody od przedstawiciela (przedstawicieli) instytucji kierującej. Należy ponadto uruchomić porównywalną procedurę uznania praktyki niezwłocznie po powrocie [studenta] z zagranicy.

Studenci składają wnioski o uznanie praktyki do biura egzaminacyjnego uniwersytetu, uniwersytetu nauk stosowanych lub do menadżera ds. szkoleń wyższej szkoły zawodowej. W tym celu składają następujące dokumenty:

- sprawozdanie z praktyki,
- ocenę praktyki sporządzoną przez opiekuna z ramienia jednostki, w której praktyka się odbyła;
- potwierdzenie obecności, opatrzone odciskiem pieczęci, datą i podpisem opiekuna.

Szczegółowe informacje o dokumentacji zawodowej i ocenie zadań wykonywanych w ramach praktyki w innych krajach europejskich podane są w [punkcie 6](#).

	ERASMUS PLUS „EUPRAC-Program“	Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union

Po sprawdzeniu dokumentów studenci otrzymują pisemne zawiadomienie o uznaniu praktyki odbytej za granicą. Ocenę treści dokumentacji zawodowej przeprowadzają osoby odpowiedzialne na wydziale [w katedrze] terapii zajęciowej. Do decyzji o uznaniu praktyki należy wydać odpowiednią ocenę w ramach Europejskiego Systemu Transferu Punktów (ECTS) w jednostkach akademickich.

Przy uznawaniu praktyk należy ponadto uwzględnić zdobyte kompetencje oraz obszarów działania [dosł. zastosowania] praktykantów. Ze względu na różnice w zakresie kształcenia praktycznego, określone w badaniu EUPRAC, konieczne było ograniczenie programu praktyki do najmniejszego wspólnego mianownika, aby móc stworzyć program spójny i uznawalny. Z tego powodu w programie kształcenia na początku położono szczególny nacisk na kompetencje, które studenci powinni zdobyć na poszczególnych etapach praktyki. Ponadto w ramach badania EUPRAC określono obszary, w których kształcenie w dziedzinie terapii zajęciowej w krajach uczestniczących w projekcie odbywa się w porównywalny sposób. Są to:

- pediatria,
- geriatry,
- psychiatry,
- neurologia,
- i ortopedia.

W tych obszarach praktyki w dziedzinie terapii zajęciowej mogą być oferowane w innych krajach europejskich w sposób porównywalny i uznawalny.

Przepisy regulujące zakres i ramy czasowe praktyki nie są jednolite w krajach uczestniczących w projekcie. Zaleca się zatem wprowadzenie odpowiednich wymagań w instytucjach kierujących w zakresie uznawania praktyk. Dotyczy to również liczby godzin tygodniowo, jaką studenci/uczniowie muszą zrealizować w ramach praktyki. Przykładowo: w Niemczech obowiązuje wymiar 40 godzin, w Austrii – 20-40 godzin, w Bułgarii – 30 godzin, a w Polsce – 40-50 godzin. W razie nieobecności student jest obowiązany nadrobić brakujące godziny w innym terminie. Umowie o praktykę powinna zawierać odpowiednie postanowienia w tym zakresie.

3.4 Procedura przygotowania się studentów/praktykantów do odbycia praktyk w dziedzinie terapii zajęciowej w innych krajach europejskich

Jednolita i wiążąca procedura przygotowania się studentów/praktykantów do odbycia praktyk pozwala zapewnić spełnienie wszystkich koniecznych warunków ramowych w zakresie organizacji praktyk za granicą zgodnie z przepisami, wymaganiami i wytycznymi obowiązującymi w danym państwie. W szeregu instytucji edukacyjnych na poziomie uniwersyteckim odpowiednie procedury zostały już wdrożone. W odniesieniu do finansowania praktyk za granicą w ramach programu mobilności Erasmus+ można wziąć pod uwagę jeszcze inne ważne aspekty i przekazać studentom informacje w tym zakresie. W [punkcie 9.2](#) załącznika do niniejszego programu zamieszczono szczegółowy opis procedury przygotowania do praktyki; z procedury tej mogą skorzystać również inne instytucje edukacyjne.

4. Struktura praktyki za granicą

4.1 Ramy czasowe praktyki

Czas trwania praktyki jest zwykle określony w regulacjach dotyczących studiów / kształcenia obowiązujących w poszczególnych państwach. Do praktyk za granicą mają zastosowanie również przepisy szczególne – niektóre z nich można znaleźć w regulacjach wewnętrznych instytucji edukacyjnych. Zainteresowani studenci jak najwcześniej powinni zatem uzyskać informacje u osoby odpowiedzialnej za praktyki w swojej uczelni.

Czas trwania kolejnych etapów praktyki jest również określony w regulacjach dotyczących studiów / kształcenia obowiązujących w poszczególnych państwach. W krajach uczestniczących w projekcie udział praktyki w całym okresie kształcenia [realizacji programu] wynosi od 25 do 40 proc. Liczba godzin praktyki waha się od 1020 do 1720. Praktyka w innym kraju europejskim nie powinna jednak trwać krócej niż 4 tygodnie. W tym miejscu należy ponadto nadmienić, że jeżeli student/praktykant ubiega się o środki finansowe z programu Erasmus+ na pokrycie kosztów pobytu za granicą, praktyka musi trwać co najmniej dwa miesiące. Ważne informacje znajdują się w przewodniku dla studentów/praktykantów zainteresowanych praktyką w innych krajach europejskich (załącznik: [punkt 9.8](#)) oraz na stronach internetowych:

https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/opportunities/trainees_de;
https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/opportunities/trainees_en;
https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/opportunities/trainees_bg;
https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/opportunities/trainees_pl.

4.2 Etapy praktyki

We wszystkich krajach uczestniczących w projekcie praktyki podzielone są na wymienione niżej etapy, które zasadniczo powinny być takie same w przypadku praktyki odbywanej za granicą (w Europie).

Tabela 1 – etapy praktyki

Etap	Opis etapu	Zalecane ramy czasowe ³
1	Etap wprowadzenia lub obserwacji Ten etap polega na obserwacji uczestniczącej w jednostkach terapeutycznych i następnie na rozmowie z opiekunem praktyki. Praktykanci poznają typowe choroby i zaburzenia pacjentów instytucji, w której odbywają praktykę, oraz metody i koncepcje terapeutyczne przez nią stosowane.	maks. 2 tygodnie

³ przy założeniu, że pobyt za granicą trwa 10 tygodni i jest finansowany z programu Erasmus+

Etap	Opis etapu	Zalecane ramy czasowe ³
2	Etap wykonywania czynności pod nadzorem Na tym etapie praktykanci korzystają z wiedzy zdobytej na pierwszym etapie i częściowo samodzielnie wykonują określone czynności według instrukcji udzielonych przez instruktora praktycznej nauki zawodu i pod bezpośrednim nadzorem tej osoby. Przykładowo praktykant wspólnie z opiekunem praktyki uczestniczy w planowaniu i wdrażaniu terapii oraz prowadzeniu poszczególnych klientów [pacjentów].	maks. 4 tygodnie
3	Etap pracy samodzielnej Na tym etapie praktykanci korzystają z tego, czego nauczyli się na dwóch wcześniejszych etapach, i wykonują w dużej mierze samodzielnie czynności z zakresu planowania, wdrażania i dokumentowania jednostek terapeutycznych. Opiekun praktyki obserwuje praktykanta.	min. 4 tygodnie

4.3 Pomoc/wsparcie podczas praktyki za granicą

Realizacja praktyk wymaga zasadniczo szerokiej współpracy pomiędzy instytucją edukacyjną a zakładem przyjmującym na praktykę. Taka współpraca powinna mieć miejsce również w przypadku praktyk zagranicznych. Oprócz spraw organizacyjnych, w które zaangażowani są przede wszystkim studenci/uczniowie, osoby odpowiedzialne powinny z wyprzedzeniem uzgodnić wszystkie główne zagadnienia. Dotyczyć to w szczególności sposobu kierowania/sprawowania nadzoru. Bieżąca współpraca w ramach praktyki to przede wszystkim współpraca pomiędzy praktykantami a opiekunami praktyk, chociaż bieżące zaangażowanie osób odpowiedzialnych po stronie instytucji kierującej jest również wskazane. Zaleca się kontakt za pomocą środków cyfrowych. Przykładowo obserwację można prowadzić również za pośrednictwem platform: Google Meet, Zoom lub Microsoft Teams. Wszystkie omówione uzgodnienia powinny zostać spisane w umowie o praktykę.

5. Cele i treści praktyk zawodowych w dziedzinie terapii zajęciowej w innych krajach europejskich

5.1 Wprowadzenie do prac nad treściami praktyk z zakresu terapii zajęciowej w innych krajach europejskich

Jak już wskazano w rozdziale 2 (Cele i adresaci programu EUPRAC), niniejszy program ma stanowić podstawę kształcenia praktycznego terapeutów zajęciowych oraz – przede wszystkim – utorować drogę do uznawanej wymiany studentów/praktykantów pomiędzy państwami europejskimi, a także promować rozwój zawodowy w Unii Europejskiej. W pracach nad tym programem zwrócono zatem szczególną uwagę na kwestię uznawalności zagranicznych praktyk z zakresu terapii zajęciowej w państwach, z których pochodzą praktykanci. Wobec tego konieczne było

stworzenie takiej konstrukcji, która spełniałaby zarówno wymagania stawiane przez instytucje kierujące, jak i wymagania wynikające z przepisów prawa obowiązujących w państwie tej instytucji, uwzględniając jednocześnie możliwości/warunki ramowe instytucji przyjmujących w innych krajach europejskich.

Przedstawiony w niniejszym opracowaniu program EUPRAC dotyczy kształcenia terapeutów zajęciowych w Austrii, Polsce, Bułgarii i Niemczech. Może on jednak posłużyć również jako model/podstawa do wymiany studentów/praktykantów pomiędzy innymi krajami europejskimi.

5.2 Cel kształcenia praktycznego przy realizacji praktyk w innych krajach europejskich

Celem kształcenia praktycznego studentów w dziedzinie terapii zajęciowej jest stworzenie im okazji do zastosowania wiedzy i umiejętności zdobytych w ramach zajęć teoretycznych i praktycznych – w sposób planowy w pracy z konkretnymi pacjentami. Studenci powinni mieć możliwość elastycznego reagowania w sytuacjach terapeutycznych, konstruktywnego przyjmowania krytyki oraz sprawdzenia się w pracy w zespole interdyscyplinarnym, zwłaszcza w środowisku międzynarodowym.

Najważniejszym zadaniem dla studentów w ramach praktyki za granicą jest zdobycie przydanych kompetencji potrzebnych do samodzielnej pracy terapeutycznej, samodzielnego przygotowywania planów terapeutycznych na podstawie oceny [sytuacji pacjenta], wdrażania terapii, refleksji na danymi dotyczącymi pacjentami, oceny tych danych i ich dokumentowania, a także do wykonywania zadań organizacyjnych i administracyjnych.

Jednocześnie studenci rozwijają u siebie inne ważne umiejętności miękkie, takie jak kompetencje międzykulturowe, zdolność do kierowania własnym życiem [ang. *self-management*], umiejętność rozwiązywania problemów w sposób twórczy, a ponadto mają okazję do zdobywania/poszerzenia lub pogłębienia kompetencji komunikacji w językach obcych.

5.3 Treści i efekty kształcenia na poszczególnych etapach praktyki. Zdobywanie umiejętności

Jak już wskazano w rozdziale 3.3 (Uznawalność praktyki), w programach terapii zajęciowej obowiązujących w Polsce, Bułgarii, Austrii i Niemczech określono obszary tematyczne, które można w dużej mierze bez zmian przyjąć w kontekście kształcenia praktycznego. Podstawą opisywanej tutaj konstrukcji jest zatem określenie kompetencji i identycznych procesów, tak aby zapewnić – w zasadniczym zakresie – uznawanie praktyk odbytych za granicą – w krajach, z których pochodzą praktykanci. Poniżej przedstawiono odpowiednie kompetencje, treści kształcenia i efekty kształcenia na poszczególnych etapach praktyki.

5.3.1 Etap 1: Etap wprowadzenia lub obserwacji

Na tym etapie praktykanci rozpoczynają praktykę za granicą, dlatego ważne jest, aby na początku tego etapu wszyscy uczestnicy omówili wspólnie swoje oczekiwania, możliwości i ograniczenia.

5.3.1.1 Zdobywanie umiejętności

W ramach etapu wprowadzenia lub obserwacji studenci powinni zdobyć przede wszystkim następujące umiejętności:

1. kompetencje zawodowe, obejmujące:

- umiejętność zrozumienia koncepcji terapeutycznej realizowanej w danej instytucji oraz przyjętych przez nią procedur organizacyjnych,
- zrozumienie funkcji i zadań poszczególnych grup pracowników oraz znaczenia współpracy interdyscyplinarnej,
- samodzielnie stosowanie wiedzy teoretycznej w praktyce lub samodzielne zdobywanie nowej wiedzy w danej dziedzinie, korzystając przy tym z literatury i źródeł internetowych;

2. umiejętności metodologiczne, obejmujące:

- umiejętność komunikacji/współdziałania z klientami [pacjentami] w sposób profesjonalny (bez uprzedzeń, ukazując autentyczność i empatię),
- umiejętność analizowania problemów komunikacyjnych i zapobiegania im;

3. kompetencje osobiste, obejmujące:

- gotowość do odpowiedniego doświadczenia samego siebie w kontaktach z ludźmi z perspektywy terapeutycznej;

4. umiejętności społeczne, obejmujące:

- wiedzę teoretyczną potrzebną do budowania relacji terapeuta-pacjent,
- obserwację instruktora przy postępowaniu z różnymi pacjentami.

Studenci powinni zapoznać się ogólnie z metodami pracy, poznać struktury instytucji oraz próbować stosować narzędzia terapeutyczne.

5.3.1.2 Treści kształcenia i efekty kształcenia

Tabela 2 – treści kształcenia i efekty kształcenia na etapie wprowadzenia lub obserwacji

Treści kształcenia	Efekty kształcenia
Gromadzenie informacji • instytucjonalnych – koncepcja pracy – klient/pacjent – zespół interdyscyplinarny – procedury administracyjne – pomieszczenia [obiekty]	Studenci powinni: • umieć przeanalizować warunki instytucjonalne odnoszące się do: – właściciela instytucji, – umowy o dostawę mediów [uwaga tłumacza: znaczenie niejasne w kontekście], – podziału stacjonarnego lub klientów [uwaga tłumacza: znaczenie niejasne w kontekście], • poznać członków zespołu interdyscyplinarnego, • umieć poruszać się po terenie instytucji bez pomocy innych osób.

16

Treści kształcenia	Efekty kształcenia
• organizacyjnych – media, środki, wyposażenie – struktura organizacyjna – procedury dotyczące dokumentacji • teoretycznych/praktycznych – przegląd procedur i metody terapeutycznych w obszarze terapii zajęciowej – procedury diagnostyczne – techniki obserwacji – współpraca i ocena • Samodzielnie testowanie środków i narzędzi terapeutycznych • Obserwacja/hospitacja – obserwacja celowa podczas czynności terapeutycznych, tworzenie protokołów z obserwacji – omówienie poczynionych spostrzeżeń z instruktorem.	Studenci powinni: • umieć bezpiecznie poruszać się po oddziale terapii zajęciowej oraz wiedzieć, gdzie znajdują się potrzebne środki, media, narzędzia, materiały itp.; • znać strukturę organizacyjną oddziału. Studenci powinni: • rozumieć udokumentowane procedury i umieć wyjaśnić je klientom [pacjentom] oraz przekazać je współpracownikom; • umieć opisać sytuację lub znaczenie terapii zajęciowej w instytucji. Studenci powinni: • umieć opisać sposób oddziaływania środków terapeutycznych na podstawie własnych testów. Studenci powinni: • znać kryteria obserwacji i umieć prowadzić obserwację zgodnie z tymi kryteriami, • umieć dokumentować obserwacje na piśmie, • umieć ocenić własne obserwacje z pomocą instruktora, • wiedzieć ogólnie, które metody terapeutyczne stosuje się w terapii zajęciowej oraz umieć porównać je z tym, czego praktykant już się nauczył, • umieć opisać zastosowanie zaobserwowanych metod terapeutycznych, w tym stosowanych środków terapeutycznych, • znać diagnozy/stan klientów [pacjentów] oraz ich specyficzne cechy oraz umieć porównać to z tym, czego praktykant już się nauczył, • umieć rozpoznać strukturę i skład terapii.

Treści kształcenia	Efekty kształcenia
- Gromadzenie pytań, zadawanie pytań - wykonywać drobne, cząstkowe czynności terapeutyczne.	Studenci powinni: - zadawać konkretne pytania dotyczące zaobserwowanych sytuacji terapeutycznych. Studenci powinni: - umieć nawiązywać kontakt z klientami [pacjentami], - opisywać problemy zgłaszane przez klientów [pacjentów], - uwzględniać własne odczucia/wrażenia.

5.3.2 Etap 2: Etap wykonywania czynności pod nadzorem

Po etapie wprowadzenia studenci/praktykanci powinni być zaznajomieni z metodami terapeutycznymi w dziedzinie terapii zajęciowej. Na tym etapie studenci poznają szereg pojedynczych czynności procesu terapeutycznego i nauczą się wykonywać te czynności samodzielnie, w sposób zaplanowany i uporządkowany.

Studenci nauczą się stawiać diagnozę w terapii zajęciowej, interpretować diagnozę, określać cele [terapeutyczne] i tworzyć plan terapeutyczny. Będą ponadto rozwijać u siebie umiejętność stosowania metod i umiejętności komunikacyjne oraz zdolność do autorefleksji.

5.3.2.1 Zdobywanie umiejętności

1. kompetencje zawodowe, obejmujące:

- umiejętność samodzielnego określania celów terapeutycznych i planowania terapii, koncentrując się na kliencie [pacjencie],
- zdolność do refleksji, analizy, oceny i dokumentowania sesji terapeutycznych – wspólnie z trenerem;

2. kompetencje metodologiczne, obejmujące:

- gromadzenie danych o klientach [pacjentach] z pomocą trenera oraz wyciąganie wniosków na podstawie odpowiedzi na pytania, obserwacji i badań,
- umiejętność dostosowania koniecznych warunków ramowych i zadań do klienta [pacjenta] z pomocą trenera,
- planowanie i stosowanie różnych metod terapeutycznych, w tym ich analiza pod nadzorem;

3. kompetencje osobiste, obejmujące:

- pierwsze doświadczenia własne [doświadczenia samego siebie] w kontaktach z klientami [pacjentami],
- samokrytyczna ocena swoich umiejętności terapeutycznych,
- postrzeganie granic stresu i poznanie dostępnych sposobów dbania o higienę psychiczną;

4. kompetencje społeczne, obejmujące:

- zorientowana na cel, profesjonalna komunikacja z klientami [pacjentami] i współpracownikami, empatia w kontaktach z różnymi klientami [pacjentami],
- traktowanie poszczególnych klientów [pacjentów] z empatią,
- utrzymywanie odpowiednich relacji terapeuty z klientem [pacjentem],
- udzielanie odpowiedniej pomocy,
- odpowiednie zarządzanie grupą klientów, korzystając z pomocy mentora,
- obserwowanie konfliktów grupowych,
- umiejętność tworzenia strategii rozwiązywania problemów w kontakcie z trudnymi klientami [pacjentami].

5.3.2.2 Treści kształcenia i efekty kształcenia

Tabela 3 – treści kształcenia i efekty kształcenia na etapie wykonywania czynności pod nadzorem

Treści kształcenia	Efekty kształcenia
• leczyć klientów [pacjentów] zgodnie z instrukcjami • umieć modyfikować przebieg terapii według własnego uznania. • zdobywać i poszerzać wiedzę merytoryczną i stosować ją w praktyce.	Studenci powinni: • przyjmować swoich klientów i otrzymać poradę dotyczącą ich leczenia. Studenci powinni: • umieć wykonywać diagnostykę z zakresu terapii zajęciowej w sposób uporządkowany i profesjonalny pod nadzorem, w tym zbierać wywiad lekarski; • umieć wprowadzać u klienta [pacjenta] jednostki terapeutyczne w jak największym stopniu samodzielnie, w sposób uporządkowany i spójny, prowadzić obserwację oraz zinterpretować poczynione obserwacje w jak największym stopniu samodzielnie; • umieć stosować – w jak największym stopniu samodzielnie – podstawowe elementy terapii zajęciowej oraz konkretne metody terapeutyczne u konkretnych klientów [pacjentów] ; Studenci powinni: • opanować teorię chorób i terapii zajęciowej oraz społecznonaukowy kontekst w odniesieniu do „własnych” klientów [pacjentów];

Treści kształcenia	Efekty kształcenia
• prowadzić procesy terapeutyczne w podziale na etapy i przedstawiać te procesy na piśmie. • dokumentować procesy terapeutyczne. • ćwiczyć postrzeganie samego siebie, biorąc pod uwagę postrzeganie zewnętrzne.	• znać formy diagnostyczne, oceny, kryteria i parametry diagnostyki w dziedzinie terapii zajęciowej; • samodzielnie nadrabiać brak w wiedzy, korzystając przy tym z literatury specjalistycznej. Studenci powinni: • określać skuteczne i realistyczne cele w jak największym stopniu samodzielnie; • umieć przygotować i uzasadnić plan poszczególnych etapów procesu terapeutycznego; • wybierać środki terapeutyczne w jak największym stopniu samodzielnie; • poprawnie zaprojektować miejsce pracy zgodnie z wymaganiami sytuacji terapeutycznej i klienta [pacjenta]; • przeprowadzić proces terapeutyczny pod nadzorem. Studenci powinni: • sporządzać na piśmie plany terapii zajęciowej w jak największym stopniu samodzielnie; • samodzielnie dokumentować procesy terapeutyczne. Studenci powinni: • rozpoznawać osobowość klientów [pacjentów] i opisywać typowe zachowania w sposób realistyczny; • pojąć, zrozumieć i przedstawić to, w jaki sposób życie klienta [pacjenta] zmieni się z powodu choroby; • dostrzegać odpowiednie zmiany lub zachowanie klienta [pacjenta] oraz reagować na nie w sposób elastyczny; • umieć przeanalizować swoje czynności terapeutyczne i uzasadnić je kompleksowo na podstawie aspektów terapeutycznych;

Treści kształcenia	Efekty kształcenia
• umieć komunikować się i współdziałać. • dokonywać oceny.	• rozpoznawać trudności w sytuacjach terapeutycznych lub wątpliwości dotyczące podejmowanych czynności oraz aktywnie reagować na nie w celu znalezienia rozwiązania. Studenci powinni: • umieć objaśnić i przedstawić przebieg terapii klientowi [pacjentowi] w sposób uporządkowany i zrozumiały; • umieć komunikować się z klientem [pacjentem] ze zrozumieniem, ukazując autentyczność; • umieć zachowywać równowagę pomiędzy bliskością terapeutyczną a dystansem; • umieć objaśnić klientowi [pacjentowi] poszczególne czynności terapeutyczne oraz ich cele. Studenci powinni: • znać kryteria skuteczności podejmowanych działań; • umieć stosować te kryteria przy ocenie procesów terapeutycznych.

5.3.3 Etap 3: Etap pracy samodzielnej

Na tym etapie studenci powinni być w stanie samodzielnie przeprowadzić proces terapii zajęciowej, tj. przeprowadzić wywiad, przeprowadzić diagnostykę w zakresie terapii zajęciowej, określić cele terapii, sporządzić plan terapii i w profesjonalny sposób przeprowadzić zaplanowaną terapię.

Studenci powinni być w stanie wyjaśnić i uzasadnić własne działania. Tu po raz kolejny zmienia się rola wykładowcy. Na tym etapie prowadzący wycofuje się i pozwala studentom działać samodzielnie. Proces odłączenia ma zresztą miejsce po obu stronach.

Pod koniec tego etapu prowadzący ma wspólnie ze studentami dokonać całościowej oceny procesu kształcenia. Należy wiedzieć, które z celów kształcenia studenci zdołali osiągnąć i w jakim zakresie to zrobili, a także jakie są ich mocne strony i jakich wskazówek można im udzielić w dalszym procesie rozwoju.

5.3.3.1 Zdobywanie umiejętności

1. kompetencje zawodowe, obejmujące:

- zastosowanie odpowiednich metod oceny, analizy i interpretacji procedur w ramach terapii zajęciowej,
- umiejętność samodzielnego określenia celów i zaplanowania terapii ze skupieniem na potrzebach klienta,
- umiejętność przeprowadzenia niezależnej refleksji, analizy i interpretacji sesji terapeutycznych,
- włączenie do oceny nowej wiedzy merytorycznej z danego przedmiotu.

2. kompetencje metodologiczne, obejmujące:

- umiejętność samodzielnego zebrania danych na temat klienta, sformułowania wniosków i przeprowadzenia testów,
- spotkanie z klientem i empatyczną, autentyczną oraz pozbawioną uprzedzeń komunikację,
- odpowiednie planowanie i przeprowadzenie terapii, wraz z odpowiednią refleksją,
- umiejętność samodzielnego dopasowania niezbędnych warunków ramowych i zadań do potrzeb klienta.

3. kompetencje osobiste, obejmujące:

- krytyczną ocenę własnych umiejętności terapeutycznych,
- postrzeganie i akceptację własnych ograniczeń podczas działania w warunkach stresu,
- samodzielne zastosowanie środków i metod w zakresie zdrowia psychicznego,
- udzielanie informacji zwrotnej oraz proszenie o nią,
- Otwartość i przejrzystość w relacjach z klientem i kolegami po fachu,
- sporą elastyczność w codziennej pracy,
- przyjmowanie odpowiedzialności za własne działania,
- wysoki stopień niezależności i pewności siebie.

4. kompetencje społeczne, obejmujące:

- umiejętność samodzielnego budowania odpowiedniej relacji między terapeutą a klientem,
- przejrzyste i uporządkowane prowadzenie klienta,
- odpowiednie zarządzanie grupą klientów i właściwe postępowanie w przypadku konfliktów w grupie,
- samodzielne opracowanie strategii służących rozwiązywaniu problemów,
- umiejętność utrzymania profesjonalnych relacji i współpracy w zespole.

5.3.3.2 Treści kształcenia i efekty kształcenia

Tabela 4 – Treści kształcenia i efekty kształcenia na etapie pracy samodzielnej

Treści kształcenia	Efekty kształcenia
• samodzielne prowadzenie procesu diagnostyki w zakresie terapii zajęciowej • samodzielnie określać cele mając na uwadze potrzeby klienta • samodzielnie realizować plan terapii • samodzielnie przeprowadzić profesjonalny proces terapii oraz podejmować przejrzyste decyzje i interwencje terapeutyczne • udokumentować terapię	Studenci powinni: • być w stanie samodzielnie przeprowadzić proces diagnostyki przy zastosowaniu narzędzi diagnostycznych (testów, badań, wywiadów itp.) a także w drodze regularnej obserwacji, • umieć usystematyzować dane dla celów planowania terapii i udzielania porad klientom. Studenci powinni: • Określać cele we współpracy z klientami i ustawiać je w odpowiedniej hierarchii. Studenci powinni: • planować terapię w oparciu o profesjonalne wymagania i potrzeby klienta oraz być w stanie zaprezentować te informacje na zewnątrz wraz z odpowiednim uzasadnieniem. Studenci powinni: • wybierać działania i środki terapeutyczne w różnych formach, dobierając je do celów, a także w jasny sposób tłumaczyć klientowi znaczenie podejmowanych działań, • samodzielnie prowadzić profesjonalną terapię zajęciową w oparciu o to, czego się do tej pory nauczyli, • w empatyczny sposób prowadzić klienta przez proces terapii oraz zadbać o odpowiednią komunikację, • być w stanie samodzielnie formułować wniosku z przeprowadzonej terapii, a w razie potrzeby zrewidować sporządzony plan i wprowadzić zmiany w terapii. Studenci powinni: • być w stanie udokumentować całość planowanej i przeprowadzonej terapii.

Treści kształcenia	Efekty kształcenia
• przejawiać własną inicjatywę i angażować się też w sprawy organizacyjne • samodzielnie formułować refleksje na temat terapii oraz relacji terapeutycznej z klientem	Studenci powinni: • dokonywać krytycznej refleksji na temat własnych działań, • napisać pracę końcową (raport z przypadku klienta) w oparciu o wytyczne sformułowane przez uniwersytet, uniwersytet nauk stosowanych lub wyższą szkołę zawodową, która skierowała ich na praktyki, • opisać własny proces kształcenia praktycznego i dokonać odpowiedniej refleksji, uwzględniając ocenę własnych mocnych i słabych stron. Studenci powinni: • w kompetentny sposób przedstawiać własne decyzje terapeutyczne oraz uzasadniać je w sposób zrozumiały i rzeczowy, • w zrozumiały sposób opisywać zachowanie klienta oraz interpretować je w realistyczny sposób w szerszym kontekście, • samodzielnie tworzyć zdrowe relacje z klientami.

6. Dokumentacja i ocena praktyk odbywanych za granicą

6.1 Plan praktyk i wymagana dokumentacja

Badanie porównawcze przeprowadzone w ramach projektu EUPRAC wskazało szereg wymogów w zakresie dokumentacji, którą muszą sporządzić studenci/praktykanci podczas praktyki w krajach uczestniczących w projekcie. Raporty na temat pacjentów można też określić mianem dokumentacji niezbędnej do zaliczenia praktyk w innych krajach europejskich - jest to element konieczny do oceny i uznania praktyk. Jako najmniejsza wspólna wielokrotność, raporty przygotowane podczas praktyk odbywanych za granicą w kraju europejskim powinny zawierać przynajmniej następujące informacje:

- Historię choroby: dane personalne (płeć, wiek, sytuacja rodzinna), dane dotyczące rodziny (historia chorób w rodzinie, przebieg ciąży i narodzin w stosownych przypadkach), dane medyczne (rozpoznanie/dodatkowe rozpoznania, przyczyna wypadku lub choroby, przebieg choroby, objawy, w stosownych przypadkach - uszkodzenia), dane społeczne (sytuacja bytowa, rodzinna, rozwój w okresie przedszkolnym, szkolnym oraz aktywności zawodowej), wywiad (problemy klienta, oczekiwania wobec terapii),

- działania terapeutyczne (zrealizowane, bieżące, planowane),
- wnioski w zakresie terapii zajęciowej w danej dziedzinie (obserwacje/oględziny/ badanie palpacyjne, konkretne wnioski),
- wyjaśnienie stopnia niezależności w czynnościach codziennych,
- analiza spostrzeżeń,
- Cele terapeutyczne, plan terapii,
- Plan sesji terapeutycznych,
- Raport końcowy (porównanie wniosków początkowych i końcowych, sugestie dotyczące dalszej terapii, prognoza).

Różnice w zakresie dalszej dokumentacji obowiązującej w krajach biorących udział w projekcie są w skrócie przedstawione w [Punkt 9.5](#) załącznika do niniejszego programu.

Aby zapewnić akredytację w kraju macierzystym praktyk odbytych za granicą, instytucja kierująca studenta na praktyki (uniwersytet, uniwersytet nauk stosowanych, wyższa szkoła zawodowa) powinna zatem zapewnić całą pozostałą niezbędną dokumentację. Dotyczy to również porozumień i umów zawieranych z odpowiednimi instytucjami organizującymi praktyki w innych państwach europejskich. W tym wypadku ważne jest, by dopilnować, aby dokumenty zawierające praktyczne wskazania były sporządzone w języku tego kraju (a jeśli trzeba także w języku angielskim), w którym znajduje się instytucja/firma zapewniająca miejsce do odbycia praktyk.

Na dowód ukończenia praktyk instytucje kierujące studentów na praktyki wymagają przedstawienia oficjalnych list obecności praktykantów (z datą, podpisem i pieczęcią instytucji organizującej praktyki), jak wspomniano w punkcie 3.3 „Akredytacja praktyki za granicą”.

6.2 Ocena praktyk

6.2.1 Ocena w oparciu o kompetencje

We wszystkich krajach biorących udział w projekcie EUPRAC ocena studentów oparta jest na kompetencjach, jakie uzyskali. Te kompetencje zostały już szczegółowo omówione w częściach poświęconych poszczególnym etapom praktyk w punkcie 5.3 „Treści i efekty kształcenia na poszczególnych etapach praktyki. Zdobywanie umiejętności”.

Szczegółowe opisy kompetencji są sformułowane w oparciu o nadrzędne obszary określone w 2008 roku przez ENOTHE. W punkcie [Punkt 9.6](#) załącznika do programu znajduje się tabela z wyszczególnieniem tych obszarów. Dodatkowo, zamieszczono też porównanie obszarów kompetencji pomiędzy krajami uczestniczącymi w projekcie EUPRAC. Można zatem wykorzystać ten przegląd informacji do porównania z kształceniem praktycznym w obszarze terapii zajęciowej w innych krajach europejskich. W ten sposób dokument ten może stać się podstawą do międzynarodowej wymiany praktykantów.

6.2.2 Standardy oceny i wymagane dokumenty

Zasadniczą podstawą oceny opartej na uzyskanych kompetencjach w krajach biorących udział w projekcie jest poziom, jaki studenci do tej pory osiągnęli. Ocenę przeprowadza kadra naukowa instytucji kierujące studenta na praktyki. Dodatkowo studenci przeprowadzają też własną samoocenę odbytych praktyk i przedstawiają pisemny raport. Niezbędną częścią procesu oceny i informacji zwrotnej w procesie rozwoju osobistego studentów jest też merytoryczna ocena praktyk formułowana przez opiekunów praktyk przydzielonych w ramach instytucji organizującej praktyki. Dokumenty, które należy uzupełnić w związku z tym procesem, są przekazywane przez instytucję kierującą studenta na praktyki.

Proces oceny opiera się zatem na następujących dokumentach:

- Sprawozdanie zawierające własne przemyślenia i spostrzeżenia (w formie elektronicznej/cyfrowej) opiekuna praktyk z ramienia instytucji organizującej praktyki,
- Samoocena, sprawozdania z praktyk oraz sporządzane przez studentów raporty dotyczące pacjentów,
- Ocena praktyki wystawiona przez opiekuna z ramienia instytucji organizującej praktyki.

W odniesieniu do kryteriów oceny, które mają być wykorzystane jako podstawa uznania zdobytych kompetencji, w trakcie projektu EUPRAC wskazano pewne powiązania między procedurami oceny w poszczególnych krajach biorących udział w projekcie (zob. badanie EUPRAC, wersja skrócona 06/2020, str. 32-34). Uczelnie wykorzystują skale ocen oraz ujednolicony system punktowy, dzięki czemu można wyliczyć ocenę końcową. Ocena przeprowadzana przez poszczególne osoby biorące udział w projekcie jest elementem oceny końcowej i stanowi jej odpowiedni procent. Odnośnie do akredytacji, ocena praktyk odbytych za granicą powinna być przeprowadzona zgodnie z określonymi wymogami instytucji kierującej studenta na praktyki.

Dany etap praktyk uważa się za pomyślnie zaliczony, jeśli student/praktykant jest w stanie wykazać, że stopień osiągnięcia poszczególnych celów wynosi co najmniej 60%.

6.3 Dokumentacja/akredytacja praktyk w skali europejskiej

Jak już wspomniano, praktyki są uznawane przez instytucję kierującą studenta na praktyki zgodnie z wymogami prawnymi obowiązującymi w danym kraju oraz z rozporządzeniami wprowadzonymi na danej uczelni. Obecny program zapewnia też odpowiednią jakość treści kształcenia, a instytucje organizujące praktyki są sprawdzane pod kątem spełnienia warunków ramowych. Taka kontrola odbywa się zgodnie z procedurą opisaną w punkcie 3.2.3 „Zapewnienie wyboru praktyk uznawanych w innych krajach europejskich”. Jeśli studenci korzystają z programu Erasmus+ w trakcie pobytu za granicą, wówczas istnieją szersze możliwości udokumentowania/uznania praktyk w kontekście europejskim.

Na przykład Komisja Europejska zapewnia darmowy dostęp do portalu „Europass” w 29 językach: <https://europa.eu/europass/select-language?destination=/node/1>

Europass to narzędzie osobiste mające wspierać naukę i pracę w krajach europejskich. Jako narzędzie wspierające międzynarodowe doświadczenie na rynku pracy i nauki Europass pomaga ujednolicić umiejętności i kwalifikacje, zgodnie z wymogami europejskimi. Wymagania i formalności mogą się różnić w zależności od kraju - Europass tworzy pewne standardy, które są uznawane wszędzie.

Użytkownicy platformy mogą też szukać pracy i możliwości szkoleń w całej Europie. Portal zawiera też ogólne informacje na temat nauki i pracy w poszczególnych krajach Unii Europejskiej oraz nieco bardziej konkretne informacje na tematy związane z praktykami czy akredytacją nieformalnych form kształcenia.

Więcej informacji można znaleźć w tabeli na [Punkt 9.7](#) w załączniku. Poniższe linki pozwalają przejść bezpośrednio do najważniejszych funkcji portalu:

- <https://europa.eu/europass/de>, <https://europa.eu/europass/en>,
<https://europa.eu/europass/bg>, <https://europa.eu/europass/pl>,
- <https://europa.eu/europass/de/europass-digital-credentials>.

7. Szczególne aspekty związane z odbywaniem praktyk w zakresie terapii zajęciowej w innych krajach Unii Europejskiej

7.1 Szczególne aspekty, które należy uwzględnić z punktu widzenia studentów/praktykantów odbywających praktyki za granicą

Prezentacja szczególnych aspektów, które należy uwzględnić w związku z odbywaniem praktyk za granicą, została oparta na kwestionariuszu przeprowadzonym wśród studentów w ramach projektu EUPRAC. W ramach projektu miała miejsce faza pracy w zespołach tandemowych w gabinetach prowadzących terapię zajęciową w Niemczech. Studenci wyższej szkoły zawodowej na kierunku terapia zajęciowa mogli zostać partnerami w ramach zespołu tandemowego w kraju przyjmującym. Studenci uczestniczący w projekcie odpowiadali na pytania związane z ich oczekiwaniami przed rozpoczęciem praktyk oraz po ich zakończeniu, a odpowiedzi udzielali w oparciu o własną wiedzę i doświadczenie. Z wyników ankiety wyłania się kilka szczególnych aspektów, o których należałoby tu wspomnieć w charakterze rekomendacji:

- Pracując z klientem w kraju przyjmującym studenci doświadczyli problemów wynikających z bariery językowej. W szczególności starsi klienci i dzieci często nie znają języków obcych. Jednak jako że komunikacja ma znaczenie w pracy z klientem, zaleca się, by studenci udali się na kurs językowy, zanim rozpoczną praktyki za granicą. Przyszły praktykant powinien też poznać ważne terminy branżowe w języku kraju przyjmującego, by móc pracować w tamtejszym zespole.

- Szczególnie w przypadku etapu pracy pod nadzorem oraz samodzielnej należy zaplanować codzienne omówienie działań z opiekunem praktyk (a jeśli trzeba również po każdej ważniejszej sesji terapeutycznej), które będzie pomocne dla zagranicznych praktykantów. W ramach praktyk w projekcie EUPRAC taka forma miała wspierać studentów/praktykantów w zrozumieniu wszystkich aspektów terapii, pomóc im przełamywać barierę językową i w większym stopniu zapewnić sukces praktyk.
- Praktykanci stwierdzili, że praca w zespole tandemowym z partnerem posługującym się językiem lokalnym okazała się niezwykle skuteczna w tym zakresie. Skupiono się na wspólnej praktycznej nauce i wymianie umiejętności zawodowych oraz na tym, by praktykant mógł poznać kulturę kraju i miał dostęp do wsparcia językowego. Zaleca się zatem, by skład zespołów tandemowych planować przed rozpoczęciem praktyk zagranicznych.

7.2 Szczególne aspekty, które należy uwzględnić z punktu widzenia instytucji/firmy, która organizuje praktyki dla studentów/praktykantów z innych krajów europejskich

W ramach projektu EUPRAC przeprowadzono rozmowy z opiekunami praktyk zarówno przed przydzieleniem studentów do odpowiednich placówek, jak i po zakończeniu praktyk. Z rozmów tych wyłoniły się pewne określone elementy, które należałoby uwzględnić na etapie przygotowania/planowania, przeprowadzania i oceny praktyk zagranicznych:

- Opiekunowie praktyk również uważali, że bariery językowe stanowią istotną przeszkodę, szczególnie w pracy z klientem geriatrycznym lub pediatrycznym. Zalecali, by kandydaci przed rozpoczęciem praktyk ukończyli odpowiedni kurs językowy. Mając na względzie konkretną pracę w instytucjach organizujących praktyki dobrze byłoby też stworzyć katalog roboczy zawierający niezbędne terminy techniczne i branżowe. Katalog ten mógłby być udostępniany kolejnym praktykantom przed rozpoczęciem praktyk, by umożliwić lepsze przygotowanie do wyjazdu.
- Ponadto opiekunowie praktyk zauważyli, że potrzebują wcześniej uzyskać więcej informacji na temat bieżącego stanu wiedzy i umiejętności studentów, by móc im dobrać klientów i przygotować zadania. Dlatego też zaleca się, by studenci przygotowali i złożyli odpowiednie portfolio jako załącznik do zgłoszenia na praktyki.
- W odniesieniu do celowego doboru klientów, spotkania należy planować tak, by praktykanci mogli towarzyszyć im przez cały okres praktyk, żeby mogli stworzyć całościowy obraz, łącznie z przeprowadzeniem wywiadu, zaplanowaniem i realizacją procesu terapeutycznego oraz jego oceną.
- Jak już zauważyli studenci biorący udział w projekcie, opiekunowie praktyk również potwierdzają, że potrzeba więcej czasu na omówienie praktyk i udzielenie informacji zwrotnej.

- Instruktorzy praktycznej nauki opisywali też pozytywne strony pracy w zespołach tandemowych. Jednak skuteczny przydział partnerów do zespołów tandemowych jest możliwy wyłącznie przy założeniu sprawnej komunikacji między instytucją kierującą studenta na praktyki z innego kraju europejskiego, placówką organizującą praktyki za granicą oraz miejscową uczelnią współpracującą ze wspomnianą placówką. Dlatego też należy aktywizować lub rozbudować istniejące sieci powiązań.

7.3 Wytyczne w zakresie praktyk odbywanych w innych krajach europejskich

Wytyczne w zakresie odbywania praktyk w innych krajach europejskich przedstawione w załączniku w części [Punkt 9.8](#) mają zapewnić profesjonalną organizację niezbędnych procesów/działań oraz zagwarantować studentom na kierunku terapia zajęciowa optymalne przygotowanie do praktyk.

Na tym etapie zaleca się też opracować wytyczne dla opiekunów praktyk, by zapewnić sprawne prowadzenie i nadzór nad praktykami oraz ich skuteczną ocenę.

7.4 Profil oczekiwań oraz oferta placówek organizujących praktyki w zakresie terapii zajęciowej

Kolejnym niezbędnym elementem pozwalającym na dokładny dobór placówki jest sformułowany zbiór oczekiwań placówek organizujących praktyki. Dzięki temu powinno być możliwe jak najlepsze dopasowanie wymogów instytucji do oczekiwań zainteresowanych stron. Dodatkowo zaleca się też uzupełnienie tego profilu konkretną ofertą na miejscu. Jako szablon posłuży dokument zamieszczony w załączniku, w części [Punkt 9.9](#).

8. Spis źródeł

Diehl-Schmid, J./Grimmer, T./Kurz, A.: Die nicht-medikamentöse Behandlung von Demenzerkrankungen. Deutsche Alzheimer Gesellschaft e. V., Berlin, 2020.

Korczak, D./Habermann, C./Braz, S.: Wirksamkeit von Ergotherapie bei mittlerer bis schwerer Demenz. Schriftenreihe Health Technology Assessment (HTA). Deutsches Institut für Medizinische Dokumentation und Information. Köln, 2013.

Clarke CE, Walker MF, Sackley CM. Physiotherapy and Occupational Therapy and Mild to Moderate Parkinson Disease – Reply. JAMA Neurol 2016; 73: 894-895.

Sturkenboom IHWM, Graff MJL, Hendriks JCM, Veenhuizen Y, Munneke M, Bloem BR, Nijhuis-van der Sanden MW; OTiP study group. Efficacy of occupational therapy for patients with Parkinson's disease: a randomised controlled trial. Lancet Neurol 2014; 13: 557-566.

Światowa Federacja Terapeutów Zajęciowych (WFOT, 2016) Minimum Standards for Education of Occupational Therapists Revised 2016. [Minimalne standardy kształcenia terapeutów zajęciowych zaktualizowane w roku 2016] Dokument dostępny na stronie: www.wfot.org/ResourceCentre (dostęp 15 czerwca 2018 r.).

	ERASMUS PLUS „EUPRAC-Program“	Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union

Projekt EUPRAC - Europejska praktyka dla terapeutów zajęciowych: EUPRAC – Vergleichsstudie. Intellektueller Output (O1), Kompaktversion. 06/2020.

COTEC: PODSUMOWANIE INFORMACJI NA TEMAT ZAWODU TERAPEUTY ZAJĘCIOWEGO 2020. Abgerufen am 12.01.2021 von: <https://www.coteceurope.eu/updates/summary-of-the-profession/>

Deutscher Verband der Ergotherapeuten e.V. (DVE). (06/18). Kompetenzprofil Ergotherapie – ein Diskussionspapier. Abgerufen am 20.11.2018 von: <https://dve.info/ergotherapie/kompetenzprofil-ergotherapie>

ENOTHE (2008). Tuning. Tuning Educational Structures in Europe. Reference Points for the Design and Delivery of Degree Programs in Occupational Therapy. [Dostosowanie struktur w ramach kształcenia w Europie. Punkty odniesienia podczas opracowania i realizacji programów dyplomowych na kierunku Terapia Zajęciowa] ENOTHE, Bilbao.

Erasmus+: Lernvereinbarung. Abgerufen am 14.01.2021 von: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/applicants/learning-agreement_de

Der neue Europass. Das Karrieremanagement-Portal für Lernen und Arbeiten in Europa. Abgerufen am 04.01.2021 von: <https://www.europass-info.de/der-neue-europass/>

Europass – Mobilität. Abgerufen am 04.01.2021 von: <https://europa.eu/europass/de/europass-mobility-stakeholders>

Europass – Profil. Abgerufen am 04.01.2021 von: <https://europa.eu/europass/de>, <https://europa.eu/europass/en>, <https://europa.eu/europass/bg>, <https://europa.eu/europass/pl>,

Europass – Zertifikate. Abgerufen am 04.01.2021 von: <https://europa.eu/europass/de/europass-digital-credentials>

9. Załącznik

9.1 Informacje statystyczne z rocznego raportu Europejskiego Stowarzyszenia Terapii Zajęciowej (COTEC)

		Austria	Belgium	Bulgaria	Croatia	Cyprus	Czech Rep	Denmark	Estonia	Finland	France	Georgia	Germany	Greece	Iceland	Ireland	Italy	Latvia	Lithuania	Luxembourg	Malta	Netherlands	Norway	Poland	Portugal	Russia	Serbia	Slovenia	Spain	Sweden	Switzerland	UK
1.	STATISTICAL INFORMATION																															
	Date figures/information last updated	2020	2020	2020	2020	2020	2020	2020	2020	2020	2020	2017	2020	2019	2020	2020	2020	2020	2019	2020	2020	2020	2020	2020	2020	2019	2020	2020	2019	2020	2020	2020
1.1	Number of practising occupational therapists (OTs) in your Association	2326	821	30	240	168	221	9374	60	2357	1400	21	9746	200	340	1175	620	156	25	100	55	2250	3273	41	325	70	60	300	245	8890	2450	29 317
1.2	Number of practising OTs in your country	3884	12291	49	213	168	1340	10904	100	3400	12000	27	ca 60,000	N/A	380	2800	1,800	156	200	300	120	5000	5200	ca 450*	1816	50	110	537	ca 9000	11992	ca 3,400	39 556
1.3	Number of students studying OT in your country	660	4154	44	149	140	350	1935	71	800	N/A	11	ca 10,000	N/A	80	480	450	76	80	0	45	1400	ca 600	220	431	0	30	163	ca 3800	1310	400	5,800
1.4	Number of practising OTs per/100,000 head of population	43.6	106.8	0.71	5.25	18.9	12.5	187.6	0.12	61.51	17.86	0.72	72.17	16.8	104.1	56.37	2.99	8.18	7.16	47.92	23.67	28.73	96.88	1.19	17.7	0.03	1.68	25.63	19	116.17	39.63	59.35
1.5	Approximate number of OTs in private/ independent practice	1758	600	5	17	90	20	821	8	290	1500	2	ca 29,000	N/A	20	200	1,500	9	20		N/A	1900	271	0	N/A	30	N/A	5	ca 6000	1944	1,300	933
1.6	Recognised professional title for OT qualifications. Please list in your own language as well as in English.	LISTED ON PAGES 10-19 ADDITIONAL INFORMATION																														
1.7	Are there any other titles for the OT qualification in your country? Please list in your own language as well as in English.	No	No	See II.	see II.	No	No	No	No	No	No	No	see II.	No	No	No	see II.	No	No	No	see II.	No		see II.	See II.	n/a	No	No	No	No	See II.	No
1.8	Is the profession recognised by law?	Yes	Yes	No	Yes	Yes	Yes, See II.	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes		Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	No	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes

*Ilustracja 1:
Statystyki
dotyczące
zatrudnienia w
obszarze terapii
zajęciowej -
porównanie
sytuacji w
Europie*

(COTEC, 2020,
str. 5)

9.2 Propozycja procedury przygotowania studentów/praktykantów do udziału w praktykach w innych krajach europejskich

Procedurę przygotowawczą prowadzą uczelnie kierujące studentów na praktyki. Procedura taka obejmuje następujące główne etapy:

9.2.1 Wydarzenie informacyjne dla studentów

Na spotkaniu zainteresowani studenci mogą uzyskać wstępne informacje dotyczące możliwości odbycia praktyk za granicą. Wyznaczone przez uczelnię osoby odpowiedzialne informują studentów/słuchaczy między innymi o:

- korzyściach z odbycia praktyki za granicą z punktu widzenia dalszego rozwoju osobistego i kariery,
- wszystkich działaniach organizacyjnych, jakie należy podjąć przed rozpoczęciem praktyk, uwzględniając:
  - czas potrzebny na przygotowanie do praktyk za granicą,
  - możliwości wyszukania odpowiednich praktyk (np. we współpracy z instytucją partnerską lub samodzielnie),
  - kryteria uznawalności praktyk zagranicznych obowiązujące na uczelni kierującej studenta na praktyki,
  - oczekiwania placówek organizujących praktyki wobec zagranicznych praktykantów,
  - zgłoszenie chęci udziału w praktykach w instytucji organizującej praktyki,
  - zgłoszenie chęci wyjazdu zagranicznego na uczelni kierującej studenta na praktyki,
  - kwestie związane z umową,
  - poszukiwanie zakwaterowania,
  - przygotowanie językowe i kulturowe,
  - możliwości finansowania, np. w ramach programu Erasmus+ (tutaj należy szczegółowo omówić kryteria przyjęcia do programu i wymaganą dokumentację),
  - spis dokumentów niezbędnych do wyjazdu za granicę itp.

Dodatkowo zaleca się też uwzględnić wkład od studentów, którzy już odbyli praktyki za granicą. Będą oni mogli odpowiedzieć na ewentualne pytania i udzielić informacji z pierwszej ręki.

9.2.2 Materiały informacyjne dla studentów

Jako że wydarzenie informacyjne służy przekazaniu ogólnych informacji na temat praktyk zagranicznych, należy zadbać o przekazanie szczegółów, takich jak wymagania czy osoby, z którymi należy się kontaktować. Informacje takie mogą być przekazane w formie przewodnika lub broszury. Przykład takiej informacji można znaleźć w Pozycji 9.8 „Wytyczne dla studentów chcących odbyć praktyki za granicą w

innym kraju europejskim", która stanowi część załącznika do niniejszego programu. Na tym etapie zalecamy sporządzić dokument do pobrania i zamieścić go na stronie uczelni wraz z bazą danych dostępną dla wszystkich studentów, z której mogliby pobrać wymagane formularze.

9.2.3 Przydział opiekunów praktyk na uczelni kierującej studenta na praktyki

Zasadniczo większość uczelni i instytucji ma wyznaczoną osobę odpowiedzialną za praktyki (koordynatora). Radzimy, by takie osoby do kontaktu miały odpowiednie kwalifikacje, by udzielać porad w zakresie praktyk zagranicznych, by móc w kompetentny sposób odpowiedzieć na wszystkie pytania studentów związane z wyjazdem za granicę. Jest to szczególnie istotne, jeśli mamy na uwadze uznawalność takich praktyk, kryteria przyjęcia ustalone przez placówki organizujące praktyki, umowne i finansowe zabezpieczenie pobytu za granicą oraz ocenę po realizacji praktyk. Dodatkowo przy udziale odpowiedzialnych koordynatorów rozbudowuje się też sieć uczelni i instytucji.

Koordynator praktyk sprawdza wnioski składane przez studentów zainteresowanych odbyciem praktyk za granicą, co obejmuje również przejrzanie nowych instytucji organizujących praktyki, których nie wprowadzono jeszcze do bazy danych i sprawdzenie ich zgodności z określonymi kryteriami (zob. [punkt 3.2](#) „Podstawy prawne i warunki ramowe uznawania praktyk w innych krajach europejskich”). Odnośnie do kontaktów z nowymi instytucjami, zalecamy, by korzystać z dokumentu zamieszczonego w [punkcie 9.3](#) „Kwestionariusz uznawania praktyki zagranicznej”, który znajduje się w załączniku do programu. Na tej podstawie można ustalić, czy spełnione są wszystkie ważne kryteria, tym bardziej że czasami pierwszy kontakt podejmują same strony zainteresowane.

Dalsze informacje na temat instytucji, które oferują praktyki w innych krajach europejskich, można też uzyskać od partnerów projektu EUPRAC:

Tabela 5 – Dane do kontaktu z partnerami projektu EUPRAC

Nr	Państwo	Osoba odpowiedzialna	Dane do kontaktu
1	Bulgaria	Pani Petya Mincheva	Uniwersytet im. Angeła Kynczewa w Ruse 8 Studentska, POB 7017, Ruse pmincheva@uni-ruse.bg +359 82 821 993
2	Niemcy	Pani Kerstin Erdmann	IBKM gemeinnützige Schulträger GmbH Am Bahnhof 12-13 06577 Heldrungen erasmus@ibkm-schulen.de +49 (0)34673 760-0

33

	ERASMUS PLUS „EUPRAC-Program“	Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union

Nr	Państwo	Osoba odpowiedzialna	Dane do kontaktu
3	Austria	Pani Doris Weinberger	IMC Fachhochschule Krems Am Campus, Trakt G1 3500 Krems doris.weinberger@fh-krems.ac.at +43 (0)2732802202
4	Polska	Dr Milosz Kuśnierz	Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu aleja Ignacego Jana Paderewskiego 35 51-612 Wrocław Milosz.kusnierz@awf.wroc.pl +48.71.347.3396

Poza powyższymi możliwościami uzyskania dostępu do praktyk w innych krajach europejskich, można też skorzystać z poniższych stron internetowych/platform:

- Portal praktyk i staży Erasmus+ : <https://erasmusintern.org/>
- ENOTHE (Europejska Sieć Terapii Zajęciowej w Szkolnictwie Wyższym): <https://enothe.eu/> - Jest też kategoria/platforma dla studentów „SPOTeurope”. Została stworzona, by promować i poprawiać komunikację między studentami terapii zajęciowej z całej Europy.

Jeśli dana instytucja organizująca praktyki jest już zarejestrowana w bazie danych organizacji partnerskich, można założyć, że spełnia wszystkie istotne kryteria. Dla studentów szczególnie ważne są informacje organizacyjne, które przekazuje im koordynator podczas rozmów na temat wyjazdu, ale są one też przekazywane wstępnie podczas wydarzenia informacyjnego. Informacje organizacyjne powinny obejmować:

- dane osoby do kontaktu w instytucji organizującej praktyki,
- czas trwania praktyk w danej instytucji,
- obszary tematyczne, których praktyka może dotyczyć,
- wymagana wiedza zawodowa i znajomość języka oczekiwana od praktykantów (zob. [Punkt 9.9](#) „Profil oczekiwań oraz oferta placówek organizujących praktyki w zakresie terapii zajęciowej w innych krajach europejskich”),
- możliwości zakwaterowania w miejscu praktyk lub dane do kontaktu umożliwiające rezerwację zakwaterowania,
- ogólne warunki, np. ubezpieczenie,
- przepisy dotyczące szczepień w danym kraju lub wymogi placówki organizującej praktyki w tym zakresie; konieczność przedłożenia dowodu szczepienia,
- dane do kontaktu ze studentami, którzy odbyli już praktyki w tej placówce,
- informacje dotyczące podróży i dojazdu oraz komunikacji publicznej na miejscu, a także informacje na temat kosztów związanych z transportem.

34

	ERASMUS PLUS „EUPRAC-Program“	Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union

Zadania koordynatora praktyk powinny też obejmować udzielanie porad w zakresie możliwości finansowania pobytu za granicą oraz pomoc przy wypełnieniu niezbędnych formularzy i zdobyciu dokumentów, a także wsparcie podczas innych czynności na etapie przygotowania do praktyk.

Koordynator kontaktuje się z osobą odpowiedzialną za praktyki w placówce, która je organizuje, by uzgodnić ustalenia umowne. Zaleca się, by korzystać z dokumentu „Umowa dotycząca kształcenia ” (zob. [Punkt 9.4](#) w załączniku - dokument można też pobrać ze strony: [Learning Agreement | Erasmus+ \(europa.eu\)](#), a obejmuje on także wymogi dotyczące finansowania prakty za granicą w ramach programu Erasmus+ .

Przy starannie przemyślanej procedurze przygotowawczej uczelnie będą w stanie zapewnić studentom optymalne doświadczenie związane z akredytowanymi praktykami odbywanymi za granicą. Poza tym w ten sposób nawiązuje się też lub rozszerza ważne relacje z instytucjami/organizacjami w innych krajach europejskich. Proces przygotowania powinien zatem być prowadzony przez wyznaczoną odpowiedzialną osobę, na przykład koordynatora praktyk.

9.3 Kwestionariusz uznawalności praktyk w zakresie terapii zajęciowej, odbywanych w innych krajach europejskich

Poniższy kwestionariusz ma służyć jako podstawa spełnienia kryteriów niezbędnych do uznania placówki organizującej praktyki w zakresie terapii zajęciowej. Kwestionariusz należy traktować jako sugestię - nie wyklucza to możliwości uzupełnienia go o dalsze kryteria.

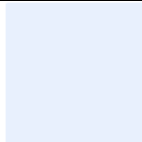
Uwaga:

W poniższej wersji pola wyboru rozwinęto, by umożliwić pełne zrozumienie treści. W dokumencie oryginalnym wyboru dokonuje się poprzez kliknięcie.

**Kwestionariusz uznawalności praktyk
w zakresie terapii zajęciowej, odbywanych w innych krajach europejskich**

1. Dane kontaktowe instytucji prowadzącej staż

Logo placówki organizującej praktyki:

Rodzaj placówki⁴:

Kliknij, by wprowadzić tekst.

Nazwa instytucji:

Kliknij, by wprowadzić tekst.

Adres instytucji:

Kliknij, by wprowadzić tekst.

Organizacja/sposób prowadzenia terapii:

Kliknij, by wprowadzić tekst.

Osoba do kontaktu z praktykantami:

Kliknij, by wprowadzić tekst.

Numer telefonu do wspomnianej osoby:

Kliknij, by wprowadzić tekst.

Numer telefonu do wspomnianej osoby:

Kliknij, by wprowadzić tekst.

2. Obszary interwencji w zakresie terapii zajęciowej

- ☐ Leczenie w ostrej fazie   ☐ Leczenie dolegliwości przewlekłych   ☐ Rehabilitacja
☐ Promocja zdrowia/profilaktyka

Obszary działania:

- ☐ Geriatria
☐ Pediatria
☐ Neurologia
☐ Ortopedia
☐ Psychiatria
☐ Inne:

Kliknij, by wprowadzić tekst.

3. Opiekunowie praktyk

Nazwisko, imię:

Kliknij, by wprowadzić tekst.

⁴ np. gabinet rehabilitacji, szpital, prywatny gabinet terapii zajęciowej itp.

Ukończone szkolenie w instytucji ⁵ akredytowanej przez WFOT:

☐ Tak ☐ Nie

Select an item:
<20 hours/week
20 hours/week
25 hours/week
30 hours/week
35 hours/week
40 hours/week

Liczba godzin tygodniowo:

Wybrać właściwe:

Doświadczenie w pracy terapeuty zajęciowego:

Wybrać właściwe:
Select an item:
<1 year
1-5 years
>5 years

Ważne informacje dodatkowe⁶:

Kliknij, by wprowadzić tekst.

Nazwisko, imię:

Kliknij, by wprowadzić tekst.

Ukończone szkolenie w instytucji akredytowanej przez WFOT:

☐ Tak ☐ Nie

Liczba godzin tygodniowo:

Wybrać właściwe:

Doświadczenie w pracy terapeuty zajęciowego:

Wybrać właściwe:

Ważne informacje dodatkowe:

Kliknij, by wprowadzić tekst.

inni terapeuci zajęciowi w zespole:

Kliknij, by wprowadzić tekst

4. Ogólny profil oferowanych praktyk

Prosimy zaznaczyć, co instytucja może zaoferować praktykantom:

☐ Czas trwania praktyk oferowanych przez tę placówkę wynosi od Kliknij, by wprowadzić tekst do Kliknij, by wprowadzić tekst tygodni.

☐ Praktyka obejmuje od Kliknij, by wprowadzić tekst do Kliknij, by wprowadzić tekst godzin tygodniowo.

☐ Obserwacja pracy terapeuty zajęciowego

☐ Obserwacja w ramach zespołu interdyscyplinarnego:

Wybrać właściwe:

Select an item:
Physiatrics
Logopadia
Psychology
Health and nursing care
Music therapy
Doctors
Social work
Midwives
Dietology
(remedial) teacher
other

☐ Dostęp do literatury fachowej

☐ Wymiana doświadczeń w ramach zespołu specjalistów w jednej dziedzinie

☐ Wymiana doświadczeń w ramach zespołu interdyscyplinarnego

☐ Możliwość obserwacji działań organizacyjnych/administracyjnych (np. zaopatrzenia, fakturowania)

⁵ WFOT: Światowa Federacja Terapeutów Zajęciowych. Lista instytucji akredytowanych przez WFOT znajduje się na stronie [WFOT Approved Education Programmes | WFOT](#).

⁶ np. specjalizacja, dodatkowe kwalifikacje itp.

- ☐ Udział w superwizji
- ☐ Inne możliwości: [Kliknij, by wprowadzić tekst.](#)

5. Profil szczegółowy

Badania i testy w ramach terapii zajęciowej: [Kliknij, by wprowadzić tekst](#)

Metody stosowane w terapii zajęciowej:

- ☐ Aktywizacja
- ☐ Szkolenie w ramach czynności codziennych
- ☐ Poradnictwo dla rodziny
- ☐ Szkolenie skupione na komunikacji
- ☐ Trening funkcjonalny
- ☐ Kompleksowe środki ochrony
- ☐ Poradnictwo dotyczące sprzętu pomocniczego i zapewnienie takiego sprzętu
- ☐ Trening poznawczy/neuropsychologiczny
- ☐ Działania twórcze
- ☐ Metody integracji zajęciowej
- ☐ Rehabilitacja środowiskowa
- ☐ Kąpiele w parafinie
- ☐ Usztywnienie kończyn za pomocą szyny
- ☐ Kursy i szkolenia
- ☐ Trening umiejętności społecznych
- ☐ Zapobieganie upadkom - profilaktyka
- ☐ Praktyczny trening umiejętności
- ☐ Instrukcje do ćwiczeń
- ☐ Trening percepcji
- ☐ Inne metody: [Kliknij, by wprowadzić tekst](#)

Działania terapeutyczne:

- ☐ Gry terapeutyczne: [Kliknij, by wprowadzić tekst](#)
- ☐ Działania twórcze i artystyczne: [Kliknij, by wprowadzić tekst](#)
- ☐ Pomoce i sprzęt terapeutyczny: [Kliknij, by wprowadzić tekst](#)
- ☐ Inne narzędzia terapeutyczne: [Kliknij, by wprowadzić tekst](#)

Organizacja terapii:

- ☐ Terapia indywidualna
- ☐ Terapia grupowa

6. Profil usług w odniesieniu do procesu terapii zajęciowej

a) Rozpoznanie i dokumentacja

Praktykanci przeprowadzają wywiad medyczny/zajęciowy/społeczny

- ☐ samodzielnie bez nadzoru opiekuna praktyk
- ☐ samodzielnie pod nadzorem i ewentualnie przy wsparciu opiekuna praktyk
- ☐ częściowe przeprowadzenie wywiadu pod nadzorem opiekuna praktyk
- ☐ obserwacja wywiadu
- ☐ nie jest to przewidziane

Praktykanci prowadzą określone badania i testy w zakresie terapii zajęciowej

- ☐ samodzielnie bez nadzoru opiekuna praktyk
- ☐ samodzielnie pod nadzorem i ewentualnie przy wsparciu opiekuna praktyk
- ☐ częściowe przeprowadzenie wywiadu pod nadzorem opiekuna praktyk
- ☐ obserwacja wywiadu
- ☐ nie jest to przewidziane

b) Planowanie terapii

Praktykanci ustalają cele i planują terapię

- ☐ samodzielnie
- ☐ z pomocą opiekuna praktyk
- ☐ nie jest to przewidziane

c) Przeprowadzenie terapii

Praktykanci prowadzą indywidualne terapie zajęciowe

- ☐ samodzielnie bez nadzoru opiekuna praktyk
- ☐ samodzielnie pod nadzorem i ewentualnie przy wsparciu opiekuna praktyk
- ☐ częściowe przeprowadzenie wywiadu pod nadzorem opiekuna praktyk
- ☐ obserwacja wywiadu
- ☐ nie jest to przewidziane

Praktykanci prowadzą grupowe terapie zajęciowe

- ☐ samodzielnie bez nadzoru opiekuna praktyk
- ☐ samodzielnie pod nadzorem i ewentualnie przy wsparciu opiekuna praktyk
- ☐ częściowe przeprowadzenie wywiadu pod nadzorem opiekuna praktyk
- ☐ obserwacja wywiadu
- ☐ nie jest to przewidziane

d) Ocena

Praktykanci piszą początkowe/częstkowe i końcowe raporty z terapii zajęciowej

- ☐ samodzielnie
- ☐ z pomocą opiekuna praktyk
- ☐ nie jest to przewidziane

Praktykanci dokumentują postępy terapii zajęciowej

- ☐ samodzielnie
- ☐ z pomocą opiekuna praktyk
- ☐ nie jest to przewidziane

7. Wymagania wobec praktykanta

Wymagania w zakresie odporności psychicznej:

- ☐ bardzo wysokie
☐ wysokie
☐ umiarkowane
☐ niskie

Opis czynników stresujących:

Kliknij, by wprowadzić tekst

Wymagania w zakresie odporności fizycznej:

- ☐ bardzo wysokie
☐ wysokie
☐ umiarkowane
☐ niskie

Opis czynników stresujących:

Kliknij, by wprowadzić tekst

Znajomość języka:

Angielskiego:

- ☐ bezwzględnie wymagana
☐ mile widziana
☐ nie jest wymagana

Niemieckiego:

- ☐ bezwzględnie wymagana
☐ mile widziana
☐ nie jest wymagana

Innych języków:

- ☐ bezwzględnie wymagana
☐ mile widziana
☐ nie jest wymagana

Doświadczenie praktyczne:

- ☐ nie jest niezbędne
☐ pożądane
☐ przynajmniej 1 ukończona praktyka

Szczepienia/zaświadczenie potwierdzające odporność:

Wymagany dowód szczepienia/zaświadczenie potwierdzające odporność:

☐ tak

☐ nie

Jeśli tak, przeciwko jakim chorobom?

Kliknij, by wprowadzić tekst

8. Organizacyjne warunki ramowe dla praktykantów

Możliwość zakwaterowania w placówce

Kliknij, by wprowadzić tekst

Możliwość dojazdu do placówki komunikacją publiczną:

Kliknij, by wprowadzić tekst

Możliwość wyżywienia w pobliżu placówki:

Kliknij, by wprowadzić tekst

Szacowane wydatki - tygodniowo:

Kliknij, by wprowadzić tekst

9.4 Szablon ustaleń umownych dotyczących praktyk odbywanych za granicą

Erasmus+		Learning Agreement Student Mobility for Traineeships		Higher Education: Learning Agreement form Student's name Academic Year 20.../20...	

Trainee	Last name(s)	First name(s)	Date of birth	Nationality ¹	Sex [M/F]	Study cycle ²	Field of education ³
Sending Institution	Name	Faculty/ Department	Erasmus code ⁴ (if applicable)	Address	Country	Contact person name ⁵ ; email; phone	
Receiving Organisation /Enterprise	Name	Department	Address; website	Country	Size	Contact person ⁶ name; position; e-mail; phone	Mentor ⁷ name; position; e-mail; phone
					☐ < 250 employees ☐ > 250 employees		

Before the mobility

Table A - Traineeship Programme at the Receiving Organisation/Enterprise Planned period of the mobility: from [month/year] ..... to [month/year]	
Traineeship title: ...	Number of working hours per week: ...
Detailed programme of the traineeship:	
Knowledge, skills and competences to be acquired by the end of the traineeship (expected Learning Outcomes):	
Monitoring plan:	
Evaluation plan:	

The level of language competence⁸ in _____ [indicate here the main language of work] that the trainee already has or agrees to acquire by the start of the mobility period is: A1 ☐ A2 ☐ B1 ☐ B2 ☐ C1 ☐ C2 ☐ Native speaker ☐

Table B - Sending Institution
Please use only one of the following three boxes:⁹

1. The traineeship is embedded in the curriculum and upon satisfactory completion of the traineeship, the institution undertakes to:	
Award ..... ECTS credits (or equivalent) ¹⁰	Give a grade based on: Traineeship certificate ☐ Final report ☐ Interview ☐
Record the traineeship in the trainee's Transcript of Records and Diploma Supplement (or equivalent).	
Record the traineeship in the trainee's Europass Mobility Document: Yes ☐ No ☐	
2. The traineeship is voluntary and, upon satisfactory completion of the traineeship, the institution undertakes to:	
Award ECTS credits (or equivalent): Yes ☐ No ☐	If yes, please indicate the number of credits: ....
Give a grade: Yes ☐ No ☐	If yes, please indicate if this will be based on: Traineeship certificate ☐ Final report ☐ Interview ☐
Record the traineeship in the trainee's Transcript of Records: Yes ☐ No ☐	
Record the traineeship in the trainee's Diploma Supplement (or equivalent).	
Record the traineeship in the trainee's Europass Mobility Document: Yes ☐ No ☐	
3. The traineeship is carried out by a recent graduate and, upon satisfactory completion of the traineeship, the institution undertakes to:	
Award ECTS credits (or equivalent): Yes ☐ No ☐	If yes, please indicate the number of credits: ....
Record the traineeship in the trainee's Europass Mobility Document (highly recommended): Yes ☐ No ☐	

Accident insurance for the trainee

The Sending Institution will provide an accident insurance to the trainee (if not provided by the Receiving Organisation/Enterprise): Yes ☐ No ☐	The accident insurance covers: - accidents during travels made for work purposes: Yes ☐ No ☐ - accidents on the way to work and back from work: Yes ☐ No ☐

Table C - Receiving Organisation/Enterprise

The Receiving Organisation/Enterprise will provide financial support to the trainee for the traineeship: Yes ☐ No ☐		If yes, amount (EUR/month): .....
The Receiving Organisation/Enterprise will provide a contribution in kind to the trainee for the traineeship: Yes ☐ No ☐ If yes, please specify:		
The Receiving Organisation/Enterprise will provide an accident insurance to the trainee (if not provided by the Sending Institution): Yes ☐ No ☐		The accident insurance covers: - accidents during travels made for work purposes: Yes ☐ No ☐ - accidents on the way to work and back from work: Yes ☐ No ☐
The Receiving Organisation/Enterprise will provide a liability insurance to the trainee (if not provided by the Sending Institution): Yes ☐ No ☐		
The Receiving Organisation/Enterprise will provide appropriate support and equipment to the trainee.		
Upon completion of the traineeship, the Organisation/Enterprise undertakes to issue a Traineeship Certificate within 5 weeks after the end of the traineeship.		

By signing this document, the trainee, the Sending Institution and the Receiving Organisation/Enterprise confirm that they approve the Learning Agreement and that they will comply with all the arrangements agreed by all parties. The trainee and Receiving Organisation/Enterprise will communicate to the Sending Institution any problem or changes regarding the traineeship period. The Sending Institution and the trainee should also commit to what is set out in the Erasmus+ grant agreement. The institution undertakes to respect all the principles of the Erasmus Charter for Higher Education relating to traineeships (or the principles agreed in the partnership agreement for institutions located in Partner Countries).

Commitment	Name	Email	Position	Date	Signature
Trainee			Trainee		
Responsible person ²¹ at the Sending Institution					
Supervisor ²² at the Receiving Organisation					

During the Mobility

Table A2 - Exceptional Changes to the Traineeship Programme at the Receiving Organisation/Enterprise

(to be approved by e-mail or signature by the student, the responsible person in the Sending Institution and the responsible person in the Receiving Organisation/Enterprise)

Planned period of the mobility: from [month/year] ..... till [month/year] .....

Traineeship title: ...	Number of working hours per week: ...
Detailed programme of the traineeship period:	
Knowledge, skills and competences to be acquired by the end of the traineeship (expected Training Outcomes):	
Monitoring plan:	
Evaluation plan:	

After the Mobility

Table D - Traineeship Certificate by the Receiving Organisation/Enterprise
Name of the trainee:
Name of the Receiving Organisation/Enterprise:
Sector of the Receiving Organisation/Enterprise:
Address of the Receiving Organisation/Enterprise (street, city, country, phone, e-mail address), website:
Start date and end date of traineeship: from [day/month/year] ..... to [day/month/year] .....
Traineeship title:
Detailed programme of the traineeship period including tasks carried out by the trainee:
Knowledge, skills (intellectual and practical) and competences acquired (achieved Learning Outcomes):
Evaluation of the trainee:
Date:
Name and signature of the Supervisor at the Receiving Organisation/Enterprise:

1 Nationality: Country to which the person belongs administratively and that issues the ID card and/or passport.

2 Study cycle: Short cycle (EQF level 5) / Bachelor or equivalent first cycle (EQF level 6) / Master or equivalent second cycle (EQF level 7) / Doctorate or equivalent third cycle (EQF level 8).

3 Field of education: The [ISCED-F 2013 search tool](http://ec.europa.eu/education/tools/iscsed-f_en.htm) available at http://ec.europa.eu/education/tools/iscsed-f_en.htm should be used to find the ISCED 2013 detailed field of education and training that is closest to the subject of the degree to be awarded to the trainee by the sending institution.

4 Erasmus code: a unique identifier that every higher education institution that has been awarded with the Erasmus Charter for Higher Education (ECHE) receives. It is only applicable to higher education institutions located in Programme Countries.

5 Contact person at the sending institution: a person who provides a link for administrative information and who, depending on the structure of the higher education institution, may be the departmental coordinator or will work at the international relations office or equivalent body within the institution.

6 Contact person at the Receiving Organisation: a person who can provide administrative information within the framework of Erasmus+ traineeships.

7 Mentor: the role of the mentor is to provide support, encouragement and information to the trainee on the life and experience relative to the enterprise (culture of the enterprise, informal codes and conducts, etc.). Normally, the mentor should be a different person than the supervisor.

8 Level of language competence: a description of the European Language Levels (CEFR) is available at: <https://europass.cedefop.europa.eu/en/resources/european-language-levels-cefr>

9 There are three different provisions for traineeships:

1. Traineeships embedded in the curriculum (counting towards the degree);
2. Voluntary traineeships (not obligatory for the degree);
3. Traineeships for recent graduates.

10 ECTS credits or equivalent: in countries where the "ECTS" system it is not in place, in particular for institutions located in Partner Countries not participating in the Bologna process, "ECTS" needs to be replaced in all tables by the name of the equivalent system that is used and a web link to an explanation to the system should be added.

11 Responsible person at the sending institution: this person is responsible for signing the Learning Agreement, amending it if needed and recognising the credits and associated learning outcomes on behalf of the responsible academic body as set out in the Learning Agreement. The name and email of the Responsible person must be filled in only in case it differs from that of the Contact person mentioned at the top of the document.

12 Supervisor at the Receiving Organisation: this person is responsible for signing the Learning Agreement, amending it if needed, supervising the trainee during the traineeship and signing the Traineeship Certificate. The name and email of the Supervisor must be filled in only in case it differs from that of the Contact person mentioned at the top of the document.

Szablon dostępny na stronie:

https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/applicants/learning-agreement_en

9.5 Inne dokumenty wymagane od studentów na podstawie porównania państw

Tabela 6 – Dodatkowe dokumenty wymagane w państwach uczestniczących w projekcie EUPRAC

Niemcy	Austria	Bułgaria	Polska
Pisemne spostrzeżenia: • 5 protokołów z obserwacji • Dokumentacja samodzielnie przeprowadzonych terapii zajęciowych	Protokół ze szkolenia: • co najmniej 2 i nie więcej niż 5 protokołów ze szkolenia w dziedzinie neurologii, geriatry, pediatrii, ortopedii i psychiatry	Pisemne spostrzeżenia: • Tygodniowe podsumowanie działań praktykantów przed zakończeniem Opis innych działań: • Praca w grupach, promowanie terapii zajęciowej, włączenie społeczne	Raport z praktyk: • ewidencja codziennych zadań, obserwacji, interwencji i innych czynności wykonywanych w placówce

9.6 Nadrzędne obszary kompetencji - na podstawie porównania państw

Tabela 7 – Kompetencje, które praktykant musi uzyskać w trakcie praktyk - porównanie państw Dodatkowe

Kompetencje	Niemcy	Austria	Bułgaria	Polska
1. Wiedza w zakresie terapii zajęciowej				
1.1. Praktykant posiada odpowiednią wiedzę biomedyczną i psychospołeczną oraz rozumie zależności między funkcją, środowiskiem i niepełnosprawnością	+	+	+	+
1.2. Praktykant posiada wiedzę na temat różnych modeli teoretycznych i terapeutycznych oraz zna metody terapii zajęciowej	+	+	+	+
1.3. Praktykant posiada zdolność holistycznego postrzegania człowieka i rozumie dynamikę interakcji człowieka ze środowiskiem i zajęciowością.	+	+	+	+

46

	ERASMUS PLUS „EUPRAC-Program“	Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union

Kompetencje	Niemcy	Austria	Bulgaria	Polska
2. Proces terapii zajęciowej i rozumowanie zawodowe				
2.1. Praktykant stosuje odpowiednie metody i narzędzia do oceny, analizy i interpretacji zajęciowości i problemów zajęciowych.	+	+	+	+
2.2. Praktykant planuje interwencje w zakresie terapii zajęciowej zgodnie z priorytetami klienta.	+	+	+	+
2.3. Praktykant wykorzystuje potencjał terapeutyczny swojego zawodu poprzez czynności, a także terapeutyczną analizę i syntezę.	+	+	+	+
2.4. Praktykant efektywnie stosuje zasady rozumowania zawodowego i etycznego w procesie terapii zajęciowej.	+	+	+	+
3. Relacje zawodowe i partnerskie				
3.1. Praktykant buduje i utrzymuje relacje terapeutyczne z klientami zgodnie z zasadami praktyki skupionej na potrzebach klienta.	+	+	+	+
3.2. Praktykant stosuje przemyślaną i profesjonalną komunikację w relacji z klientem oraz zespołem.	+	+	+	+
3.3. Praktykant wykazuje się etycznym zachowaniem i okazuje szacunek klientom, personelowi placówki oraz wykładowcom.	+	+	+	+
3.4. Praktykant przestrzega zasad praktyk i regulaminów wewnętrznych obowiązujących na uniwersytecie/uczelni/w wyższej szkole zawodowej.	+	+	+	+
4. Samodzielność i odpowiedzialność zawodowa				
4.1. Praktykant potrafi planować i realizować działania służące jego rozwojowi zawodowemu w trakcie praktyk.	+	+	+	+

	ERASMUS PLUS „EUPRAC-Program“	Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union

Kompetencje	Niemcy	Austria	Bulgaria	Polska
4.2. Praktykant potrafi planować i realizować skuteczne i odpowiednie interwencje terapeutyczne.	+	+	+	+
4.3. Praktykant tworzy i prowadzi dokumentację procesu terapii zajęciowej zgodnie z wymaganiami.	+	+	+	+
4.4. Praktykant dokonuje szczegółowej refleksji w zakresie własnego rozwoju zawodowego.	+	+	+	+
5. Badania i rozwój w obszarze terapii zajęciowej/ nauki				
5.1. Praktykant wyszukuje, ocenia i aktywnie stosuje różnorodne informacje i dowody, by zapewnić, że prowadzona przezeń terapia jest zgodna z najnowszymi osiągnięciami naukowymi.	-	+	+	+
5.2. Praktykant potrafi interpretować, analizować, syntetyzować i dokonywać krytycznej oceny literatury fachowej.	+	+	+	+
6. Zarządzanie i promowanie terapii zajęciowej				
6.1. Praktykant autentycznie angażuje się w jakość procesu terapii zajęciowej (planuje, realizuje interwencje, dokonuje pomiaru wyników).	+	+	+	+
6.2. Praktykant prawidłowo planuje i organizuje czas, by zrealizować wyznaczone zadania.	+	+	+	+
6.3. Praktykant prowadzi działania służące promocji terapii zajęciowej i potrafi wskazać korzyści wynikające z obecności terapeuty zajęciowego w zespole.	-	+	+	+

9.7 Potwierdzenie odbycia praktyk w kontekście europejskim - narzędzie Europass

Ilustracja 2: Infografika - platforma Europass

(<https://www.europass-info.de/der-neue-europass/>)

9.8 Przewodnik dla studentów - jak odbyć praktyki w innym kraju europejskim?

Ten przewodnik ma stanowić wsparcie dla studentów na kierunku terapia zajęciowa i pomóc im kompleksowo przygotować się do praktyk w innym kraju europejskim. W ten sposób można usprawnić proces przygotowania aż do samego rozpoczęcia praktyk. Niniejszy dokument stanowi podsumowanie procesu przygotowania obowiązującego na odpowiedniej uczelni. Proces taki zwykle obejmuje następujące elementy:

- Wydarzenie informacyjne organizowane w pierwszym semestrze nauki na uczelni, w pierwszym semestrze kursu lub w pierwszym semestrze kształcenia na kierunku terapia zajęciowa w wyższej szkole zawodowej,
- Poradnictwo, czyli usługa świadczona przez koordynatora praktyk z ramienia danej uczelni lub instytucji,
- Materiały informacyjne zamieszczone na stronie internetowej uczelni,
- W stosownych przypadkach baza danych z danymi do kontaktu z instytucjami partnerskimi lub sieciami instytucji w innych krajach europejskich,
- Dane do kontaktu lub sprawozdania sporządzone przez studentów, którzy już odbyli praktyki w innym kraju europejskim.

Zaleca się zatem, żeby zainteresowani w pierwszej kolejności udali się na spotkanie informacyjne, by dowiedzieć się wstępnie, jakie są możliwości odbywania praktyk za granicą i z jakiego wsparcia przy tej okazji można skorzystać.

Niniejszy przewodnik podsumowuje w formie tabeli niezbędne etapy prowadzące do rozpoczęcia praktyk. Poniżej zamieszczono też pytania i odpowiedzi dotyczące praktyk odbywanych w innym kraju europejskim.

9.8.1 Podsumowanie niezbędnych czynności na etapie przygotowania do praktyk za granicą

Mając na uwadze uznawalność praktyk odbywanych w innym kraju europejskim, należy postępować zgodnie z planem podanym poniżej.

Uwaga:

Począwszy od punktu 4 poniższej tabeli prezentujemy dwa możliwe sposoby przygotowania. Jeśli student wybierze instytucję w innym kraju europejskim, z którą uczelnia kierująca studenta na praktyki już nawiązała współpracę, wówczas należy postępować zgodnie z procedurą opisaną w lewej kolumnie. Ale studenci mogą też samodzielnie wyszukać sobie instytucję, w której będą odbywać praktyki. W takim wypadku należy postępować zgodnie z procedurą opisaną w prawej kolumnie.

Tabela 8 – Przygotowanie do przydziału placówki organizującej praktyki w zakresie terapii zajęciowej za granicą

Niezbędne etapy przygotowania do wyboru placówki organizującej praktyki w zakresie terapii zajęciowej w innym kraju europejskim		
1	Uczestnictwo w spotkaniu informacyjnym zorganizowanym przez daną uczelnię macierzystą w związku z możliwością odbywania praktyk za granicą (termin: pierwszy semestr kształcenia na uniwersytecie lub w college'u lub pierwszy semestr kształcenia w wyższej szkole zawodowej na kierunku terapia zajęciowa)	
2	Zapoznanie się z całością dostępnych materiałów zapewnianych przez uczelnię macierzystą (strona internetowa, broszury, bazy danych dotyczące praktyk za granicą).	
3	Kontakt z koordynatorem praktyk na uczelni macierzystej, by dowiedzieć się więcej na temat możliwości odbywania praktyk za granicą, uczelni partnerskich w innych krajach europejskich, warunków ramowych i procedur akredytacji.	
Prosimy w tym miejscu wybrać odpowiednią procedurę, jak zaznaczono we wstępie powyżej!		
4	Studenti planują odbyć praktyki w instytucji partnerskiej uczelni macierzystej	Studenti wybierają placówkę, z którą uczelnia macierzysta nie nawiązała jeszcze współpracy
5	Uzyskanie informacji na temat placówek, które obecnie współpracują z uczelnią. (Podczas spotkania z koordynatorem praktyk lub w trakcie samodzielnego przeglądania istniejącej bazy danych)	Samodzielnie przeprowadzona kwerenda dotycząca praktyk w innych krajach europejskich (e.g.: https://erasmusintern.org/ , https://enothe.eu/)
6	Wybór odpowiedniej placówki na praktyki	Wybór odpowiedniej placówki na praktyki
7		Uzyskanie informacji na temat koordynacji praktyk /osoby do kontaktu w placówce organizującej praktyki
8	Złożenie wniosku o możliwość odbycia praktyk za granicą do koordynatora praktyk z ramienia uczelni. (wymagane dokumenty: zob. katalog pytań i odpowiedzi)	Złożenie wniosku o możliwość odbycia praktyk za granicą do koordynatora praktyk z ramienia uczelni. (wymagane dokumenty: zob. katalog pytań i odpowiedzi)

Niezbędne etapy przygotowania do wyboru placówki organizującej praktyki w zakresie terapii zajęciowej w innym kraju europejskim

9	Kontakt z osobą odpowiedzialną za praktyki w placówce organizującej praktyki - kontaktuje się koordynator praktyk lub student	Kontakt z osobą odpowiedzialną za praktyki w placówce organizującej praktyki - kontaktuje się koordynator praktyk lub student
10	Uzyskanie informacji dotyczących wymagań stawianych studentom przez placówkę organizującą praktyki. (Zob. katalog pytań i odpowiedzi)	Uzyskanie informacji dotyczących wymagań stawianych studentom przez placówkę organizującą praktyki. (Zob. katalog pytań i odpowiedzi)
11		Wyjaśnienie kryteriów uznawalności praktyk zgodnie z wytycznymi WFOT oraz wymaganiami uczelni macierzystej. (Należy wykorzystać „Kwestionariusz uznawalności praktyk” - dostępny u koordynatora praktyk z ramienia uczelni)
12	Ustalenia organizacyjne z placówką odpowiedzialną za zorganizowanie praktyk: - Osoba odpowiedzialna, do której należy złożyć dokumenty (list motywacyjny, CV, portfolio kompetencji itp.), - Możliwy czas trwania praktyk, z uwzględnieniem tygodniowej liczby godzin, - Możliwe obszary tematyczne, których praktyka może dotyczyć, - zakwaterowanie w pobliżu placówki, - wymagane szczepienia i zaświadczenia, - obowiązujące ramy prawne,	Ustalenia organizacyjne z placówką odpowiedzialną za zorganizowanie praktyk: - Osoba odpowiedzialna, do której należy złożyć dokumenty (list motywacyjny, CV, portfolio kompetencji itp.), - Możliwy czas trwania praktyk, z uwzględnieniem tygodniowej liczby godzin, - Możliwe obszary tematyczne, których praktyka może dotyczyć, - zakwaterowanie w pobliżu placówki, - wymagane szczepienia i zaświadczenia, - obowiązujące ramy prawne, - koszty, jakie miałby ponieść praktykant, oraz możliwość

Niezbędne etapy przygotowania do wyboru placówki organizującej praktyki w zakresie terapii zajęciowej w innym kraju europejskim

	- koszty, jakie miałby ponieść praktykant, oraz możliwość uzyskania ewentualnego wsparcia finansowego w stosownych przypadkach, - Możliwość pracy w zespole tandemowym...	uzyskania ewentualnego wsparcia finansowego w stosownych przypadkach, Możliwość pracy w zespole tandemowym...
13	Wyjaśnienie kwestii finansowania np. w ramach programu Erasmus+ Pomocne informacje: https://erasmusplus.at/de/hochschulbildung/studierende-und-graduierte/, https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/opportunities/traineeships-vocational-education-apprenticeships-and-recent-graduates_de https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/opportunities/traineeships-vocational-education-apprenticeships-and-recent-graduates_en Można dokonać zgłoszenia na uczelni macierzystej, jeśli jest możliwość akredytacji - informacje w tym zakresie można uzyskać w biurze koordynatora praktyk	Wyjaśnienie kwestii finansowania np. w ramach programu Erasmus+ Pomocne informacje: https://erasmusplus.at/de/hochschulbildung/studierende-und-graduierte/, https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/opportunities/traineeships-vocational-education-apprenticeships-and-recent-graduates_de https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/opportunities/traineeships-vocational-education-apprenticeships-and-recent-graduates_en Można dokonać zgłoszenia na uczelni macierzystej, jeśli jest możliwość akredytacji - informacje w tym zakresie można uzyskać w biurze koordynatora praktyk
14	Sporządzenie umowy w zakresie praktyki zagranicznej po dokonaniu ustaleń przez wszystkie strony zainteresowane. Należy wykorzystać dokument zatytułowany „Umowa dotycząca kształcenia. Wyjazd studenta na praktyki” (dokument dostępny na stronie: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/applicants/learning-agreement_en)	Sporządzenie umowy w zakresie praktyki zagranicznej po dokonaniu ustaleń przez wszystkie strony zainteresowane. Należy wykorzystać dokument zatytułowany „Umowa dotycząca kształcenia. Wyjazd studenta na praktyki” (dokument dostępny na stronie: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/applicants/earning-agreement_en)

Niezbędne etapy przygotowania do wyboru placówki organizującej praktyki w zakresie terapii zajęciowej w innym kraju europejskim

15	Ustalenie, jakie formularze/dokumenty mają być złożone, by praktyki zostały uznane przez uczelnię macierzystą (Zob. Program EUPRAC 3.3, 6.1 oraz 9.4 Tabela z wyszczególnieniem instytucji partnerskich programu EUPRAC).	Ustalenie, jakie formularze/dokumenty mają być złożone, by praktyki zostały uznane przez uczelnię macierzystą (Zob. Program EUPRAC 3.3, 6.1 oraz 9.4 Tabela z wyszczególnieniem instytucji partnerskich programu EUPRAC).
16	Ustalenia dotyczące wyjazdu Koordynator praktyk odpowie na wszelkie dalsze pytania dotyczące przebiegu praktyk	Ustalenia dotyczące wyjazdu Koordynator praktyk odpowie na wszelkie dalsze pytania dotyczące przebiegu praktyk

9.8.2 Katalog pytań i odpowiedzi dotyczących organizacji praktyk z zakresu terapii zajęciowej w innych krajach europejskich

W kolejnej części niniejszego opracowania zostaną podane odpowiedzi na pytania dotyczące przygotowywania się do praktyk za granicą. Pytanie te i odpowiedzi na nie przedstawiono w takiej kolejności, w jakie mogą się pojawiać. Osoby zainteresowane praktyką za granicą powinny najpierw zapoznać się z podanymi odpowiedziami, aby móc przygotować się przede wszystkim na rozmowę z koordynatorem praktyk na swojej uczelni.

Gdzie można uzyskać informacje o praktykach w innych krajach europejskich?

Pierwszą osobą, z którą należy się skontaktować, aby uzyskać informacje o możliwości odbycia praktyki w innym kraju europejskim, jest koordynator praktyk na danej uczelni. Koordynator praktyk proponuje rozmowę w celu przekazania informacji. Informacje można znaleźć również samego, sięgając pod udostępniony przewodnik. Znaleźć w nim można znaleźć adres strony internetowej uczelni i ewentualnie odsyłacz do bazy danych stworzonej jako źródło informacji o praktykach. Przewodnik zawiera ponadto odsyłacz do stron internetowych z informacjami o programie mobilności Erasmus+.

W programie kształcenia praktycznego potencjalnych terapeutów zajęciowych, stworzony w ramach przedsięwzięcia EUPRAC, można znaleźć wiele dodatkowych informacji dotyczących praktyk w innych krajach europejskich. Odsyłacz do strony internetowej: <https://www.ibkm-erasmus.de/home/>.

Kim są osoby do kontaktu w poszczególnych instytucjach w czterech państwach uczestniczących w projekcie EUPRAC? Z kim można się skontaktować, aby uzyskać odpowiedzi na pytania dotyczące warunków ramowych praktyki w danym kraju?

Bułgaria

Uniwersytet im. Angela Kynczewa w
Ruse
ul. Studentska 8
POB 7017, Ruse
pmincheva@uni-ruse.bg
+359 82 821 993

Petya Mincheva

Austria

IMC Fachhochschule Krems GmbH
Am Campus, Trakt G1
3500 Krems
doris.weinberger@fh-krems.ac.at
+43 (0)2732802202
Frau Doris Weinberger

Niemcy

IBKM gemeinnützige Schulträger GmbH
Am Bahnhof 12-13
06577 Heldrungen
erasmus@ibkm-schulen.de
Tel.: +49 (0)211 760-0
Kerstin Erdmann

Polska

Akademia Wychowania Fizycznego we
Wrocławiu
aleja Ignacego Jana Paderewskiego 35
51-612 Wrocław
Milosz.kusnierz@awf.wroc.pl
+48 (71) 347 33 96
dr Miłosz Kuśnierz

Jak można się upewnić, że praktyka w danym kraju europejskim zostanie uznana przez uczelnię praktykanta?

Obowiązują poniższe, minimalne kryteria uznawania praktyk dostępnych w innych krajach europejskich:

- Jednostka oferująca praktykę musi mieć pozwolenie na kształcenie praktykantów w dziedzinie terapii zajęciowej/sprawowania nadzoru na takimi osobami zgodnie z przepisami obowiązującym w danym państwie.
- Wymagania w przypadku opiekunów praktyk są następujące:
  - ukończone kształcenie w zawodzie terapeuty zajęciowego,
  - ukończone szkolenie w ośrodku kształcenia uznanym przez Światową Federację Terapeutów Zajęciowych,
  - doświadczenie zawodowe nie krótsze niż rok/2 lata,
  - tygodniowy wymiar czas pracy wynoszący co najmniej 30 godzin.
- Ponadto zaleca się, aby każdy praktykant miał swojego opiekuna, który będzie prowadził tę osobę przez okres praktyki.

Dodatkowe wymagania dotyczą czasu trwania praktyki, liczby godzin, jakie praktykant powinien zrealizować tygodniowo, oraz obszarów tematycznych oferowanych przez instytucję przyjmującą na praktykę.

Aby wyjaśnić z jednostką ds. praktyk wszystkie kryteria uznawalności, należy skorzystać z „Kwestionariusza dot. uznawalności jednostek ds. praktyk w zakresie praktyk w dziedzinie terapii zajęciowej w innych krajach europejskich”. Kwestionariusz ten można otrzymać od właściwego koordynatora praktyk. Dokument zamieszczono również jako załącznik w pkt [9.3](#) programu EUPRAC.

W których obszarach tematycznych dostępne są praktyki w państwach uczestniczących w przedsięwzięciu EUPRAC, tj. w Niemczech, Austrii, Bułgarii i Polsce?

W ramach badania EUPRAC określono obszary, w których kształcenie w dziedzinie terapii zajęciowej w krajach uczestniczących w projekcie odbywa się w porównywalny sposób. Są to: pediatria, geriatria, psychiatria, neurologia i ortopedia (zob. też pkt [3.3](#) w programie EUPRAC). W tych obszarach praktyki w dziedzinie terapii zajęciowej mogą być oferowane w innych krajach europejskich w sposób porównywalny i uznawalny.

Czy praktykę odbytą za granicą zalicza się w ramach kształcenia na uczelni praktykanta?

(zob.. Program EUPRAC, pkt [3.2](#)):

W odniesieniu do kształcenia praktycznego terapeutów zajęciowych w kontekście praktyki za granicą należy zawsze stosować się do właściwych przepisów prawa, programów nauczania i regulacji obowiązujących w krajach pochodzenia, a także do wytycznych i wymagań określonych przez uczelnie kierujące studentów na praktyki (zob. badanie EUPRAC, wersja kompaktowa, 06/2020, str. 38 ff). W tym zakresie za jednolity standard można przyjąć standard opracowany przez Światową Federację Terapeutów Zajęciowych (WFOT). Norma ta dotyczy jednak przede wszystkim kształcenia teoretycznego w dziedzinie terapii zajęciowej prowadzonego w uniwersytetach, kolegiach i wyższych szkołach zawodowych.

Instytucje kierujące mają więc ważne zadanie, polegające na sprawdzaniu wymagań jednostek przyjmujących na praktyki. Zadanie to jest już wykonywane w wielu uniwersytetach, kolegiach i wyższych szkołach zawodowych w ramach współpracy z instytucjami i przedsiębiorcami za granicą. Jednostki przyjmujące, które studenci sami znajdą (co zdarza się już często), muszą złożyć wniosek i przejść weryfikację. Zainteresowane podmioty muszą być informowane na wczesnym etapie.

Kryteria uznawania instytucji oferujących praktyki zostały już określone. Co do zasady warunki dotyczące każdej planowanej praktyki zagranicznej powinny zostać określone odrębnie przez uczelnię kierującą i organizatora praktyki.

Czy konieczne jest złożenie wniosku o praktykę za granicą na uczelni macierzystej?

Osoby zainteresowane praktyką za granicą powinny złożyć wniosek do właściwego koordynatora praktyk. Dokumenty należy złożyć w terminach określonych przez daną

uczelnie (np. do 15 maja i 15 listopada w przypadku praktyki planowanej na kolejny semestr lub kolejne półrocze). Należy złożyć następujące dokumenty:

- list motywacyjny, zawierający uzasadnienie chęci odbycia praktyki za granicą, z podaniem terminu i miejsca praktyki;
- informację o ocenach, wynikach w nauce lub wynikach kształcenia;
- kopię dokumentu potwierdzającego uznanie opiekuna praktyki/kwalifikacje opiekunem praktyki w instytucji przyjmującej;
- opis praktyki (ulotkę, wydruk ze strony internetowej oraz – w razie potrzeby – opis powiązania praktyki z terapią zajęciową);
- potwierdzenie od instytucji przyjmującej na praktykę.

Dodatkowych informacji w sprawie wniosków udziela koordynator praktyk.

W jaki sposób można sfinansować praktykę za granicą?

Jedną z możliwości jest sfinansowanie praktyki zagranicznej w ramach unijnego programu mobilności Erasmus+.

Unia Europejska pokrywa zazwyczaj koszty podróży i zakwaterowania na czas trwania praktyki. Praktykant może – stosownie do okoliczności – uzyskać również środki finansowe na koszty nauki języka obcego kraju, w którym odbywa praktykę.

Praktykant nie może złożyć wniosku o dofinansowanie bezpośrednio jako osoba fizyczna. Wnioski takie mogą składać akredytowane organizacje. Organizacje takie następnie wybierają kandydatów do odbycia praktyki za granicą. Aby uzyskać informacje o dostępności dofinansowania w konkretnym przypadku oraz tego, gdzie i jak należy złożyć wniosek, należy skontaktować się ze swoją uczelnią lub właściwym koordynatorem praktyk.

Dodatkowe informacje dostępne są również na stronach internetowych:

- <https://erasmusplus.at/de/hochschulbildung/studierende-und-graduierte/>,
- https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/opportunities/traineeships-vocational-education-apprenticeships-and-recent-graduates_de
- https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/opportunities/traineeships-vocational-education-apprenticeships-and-recent-graduates_en.

W których dziedzinach pracy i aktywności można odbyć praktykę w poszczególnych państwach?

(zob.. Program EUPRAC, pkt [3.1](#)):

W krajach uczestniczących w projekcie EUPRAC miejsca, w których pracują terapeuci zajęciowi, to przede wszystkim:

- kliniki,
- ośrodki rehabilitacyjne,
- zakłady opieki dziennej,
- domy spokojnej starości/domy opieki,
- dzienne domy opieki.

Jeżeli więc warunki ramowe zostaną spełnione, praktyki dla studentów za granicą mogą być oferowane zarówno w środowisku klinicznym, jak i w miejscach opieki socjalnej.

W tym miejscu należy wspomnieć o prywatnych gabinetach terapii zajęciowej, które stanowią szczególną grupę podmiotów, zwłaszcza w Niemczech i częściowo w Austrii. Podmioty te są w stanie zaoferować dużą część wszystkich możliwych obszarów działalności terapeuty zajęciowego w kontekście pracy z praktykantami, a to ze względu na liczne grupy docelowe i powiązane z nimi szerokie spektrum metod terapeutycznych. W przypadku Bułgarii jedną z cech szczególnych jest to, że ze względu na ramy prawne terapii zajęciowej, nie przewiduje się praktyk w szpitalach, jako że w tych instytucjach nie oferuje się zatrudniania terapeutów zajęciowych, nawet po ukończeniu nauki zawodu.

W których okresach dostępne są praktyki w państwach uczestniczących w przedsięwzięciu EUPRAC?

Czas trwania praktyki jest zwykle określony w regulacjach dotyczących studiów / kształcenia obowiązujących w poszczególnych państwach. Do praktyk za granicą mają zastosowanie również przepisy szczególne – niektóre z nich można znaleźć w regulacjach wewnętrznych uczelni. Zainteresowani studenci powinni zatem jak najwcześniej uzyskać informacje u osoby odpowiedzialnej za praktyki w swojej uczelni. Czas trwania kolejnych etapów praktyki jest również określony w regulacjach dotyczących studiów / kształcenia obowiązujących w poszczególnych państwach. W krajach uczestniczących w projekcie udział praktyki w całym okresie kształcenia [realizacji programu] wynosi od 25 do 40 proc. Liczba godzin praktyki waha się od 1020 do 1720. Praktyka w innym kraju europejskim nie powinna jednak trwać krócej niż 4 tygodnie. W tym miejscu należy ponadto nadmienić, że jeżeli student/praktykant ubiega się o środki finansowe z programu Erasmus+ na pokrycie kosztów pobytu za granicą, praktyka musi trwać co najmniej dwa miesiące. (zob. Program EUPRAC, pkt [4.1](#)):

Jakie umiejętności są potrzebne do odbycia praktyki za granicą?

W ramach projektu EUPRAC we współpracy z jednostkami przyjmującymi na praktykę w dziedzinie terapii zajęciowej określono profil oczekiwań i ofert na potrzeby przydzielania studentów z innych krajów europejskich. Profil ten można znaleźć w załączniku do programu EUPRAC, w poz. 9.10. Informacje na ten temat można uzyskać również u koordynatora praktyk.

W tym miejscu przedstawiamy tylko najważniejsze elementy tego profilu. Są to:

1. **specjalistyczna wiedza** - kandydat powinien – co do zasady – posiadać specjalistyczną wiedzę stosowną do poziomu wykształcenia oraz umiejętność stosowania tej wiedzy w praktyce. Aby zapewnić uporządkowane przygotowanie praktyki, potencjalny praktykant powinien przedłożyć właściwemu opiekunowi praktyki dokumenty (portfolio) przedstawiające aktualny stan swojej wiedzy merytorycznej oraz swoich umiejętności i zdolności;

2. kompetencje do działania, m.in.:

- przestrzeganie procedur i procesów obowiązujących w instytucji przyjmującej na praktykę oraz korzystanie z oferowanych możliwości obserwacji,
- odpowiednia komunikacja z klientami [pacjentami], współpracownikami oraz innymi ważnymi osobami do kontaktu,
- refleksja nad swoim postępowaniem zawodowym,
- umiejętność wyciągania wniosków na podstawie aktualnego poziomu przygotowania teoretycznego i umiejętność stosowania teorii w praktyce,
- planowanie i wykonywanie [odpowiednio] dostosowanych czynności,
- umiejętność zadawania pytań sobie samemu oraz zdolność do współdziałania z terapeutami zajęciowymi w miejscu odbywania praktyki,
- umiejętność działania samodzielnego (biorąc pod uwagę poszczególne etapy praktyki i poziom wykształcenia);

3. umiejętności miękkie, m.in.:

- umiejętność współpracy, gotowość do pracy w zespole terapeutów,
- odpowiednie umiejętności komunikacji,
- elastyczność i gotowość na zmiany,
- kompetencje międzykulturowe,
- odporność na trudne sytuacje i postępowanie sprzyjające zdrowiu,
- otwartość na nowości;

4. oczekiwane postawy:

- motywacja zawodowa,
- przestrzegania wszystkich zasad etyki zawodowej,
- rozumienie znaczenia odpowiedniego zachowania i wyglądu,
- przestrzeganie tajemnicy zawodowej i przepisów dotyczących ochrony danych;

5. umiejętności językowe i znajomość języka specjalistycznego:

- znajomość języka specjalistycznego, opanowanie podstawowych terminów specjalistycznych potrzebnych w praktyce, również w języku kraju przyjmującego,
- znajomość różnych modeli komunikacji i umiejętność stosowania ich w praktyce,
- podstawowa znajomość języka kraju przyjmującego na potrzeby pracy z klientami [pacjentami] (zaleca się ukończenie wcześniej odpowiedniego kursu językowego),
- znajomość co najmniej języka angielskiego.

Jakie inne warunki ogólne należy wziąć pod uwagę?

Przed rozpoczęciem praktyki warto zapytać osoby odpowiedzialne w instytucji przyjmującej na praktykę o wymagania prawne i dotyczące ubezpieczenia, obowiązujące w kraju docelowym (np. ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej i karnej w związku z wykonywaniem zawodu).

Warto również dowiedzieć się, jakie świadczenia mieszczą się w zakresie ochrony ubezpieczeniowej za granicą, i w razie potrzeby wykupić dodatkowe ubezpieczenia np. od kosztów powrotu do kraju w razie choroby.

Odpowiedzi na wszelkie inne ważne pytania udziela właściwy koordynator praktyk.

Czy w pobliżu miejsca odbywania praktyki jest dostępne zakwaterowanie?

Wiele instytucji oferuje swoim praktykantom pomoc w znalezieniu zakwaterowania. W tej sprawie należy skontaktować się z właściwym opiekunem praktyki w kraju docelowym.

Które szczepionki należy przyjąć, aby móc pracować w środowisku klinicznym w danym kraju?

W tym zakresie obowiązują przepisy prawa danego państwa dotyczące szczepień oraz wymagania określone przez instytucję przyjmującą na praktykę. Pytanie w tej sprawie (w tym dotyczące ewentualnego obowiązku przedłożenia zaświadczenia o szczepieniu) prosimy kierować do opiekuna praktyki w kraju przyjmującym.

Dodatkowe informacje można uzyskać u swojego lekarza oraz na stronach internetowych danego państwa, zawierających informacje o wymaganiach dotyczących szczepień. W Austrii takie informacje dostępne są na stronie <https://www.gesundheit.gv.at/leben/gesundheitsvorsorge/impfungen/reiseimpfungen>.

Jakie dokumenty i formularze należy przedłożyć na potrzeby uznania praktyki?

Należy zwrócić uwagę na następujące kwestie:

W kontekście oceny ukończonej praktyki przez właściwą jednostkę należy przedłożyć m.in.: listy obecności, oceny praktyki, opis przypadku pacjenta [ang. *patient report*], protokoły szkoleniowe, dokumentację, oceny własne itp. (zob. program EUPRAC, pkt 3.3, 6.1, 9.1). (zob. program EUPRAC, pkt 3.3, 6.1, 9.4)

Aby praktyka odbyta za granicą została uznana, studenci składają wnioski o uznanie praktyki do biura egzaminacyjnego uniwersytetu, uniwersytetu nauk stosowanych lub do osoby odpowiedzialnej za kształcenie w wyższej szkole zawodowej. W tym celu należy przedłożyć następujące dokumenty:

- sprawozdanie z praktyki,
- ocenę praktyki sporządzoną przez opiekuna z ramienia jednostki, w której praktyka się odbyła;
- potwierdzenie obecności, opatrzone odciskiem pieczętki, datą i podpisem opiekuna.

	ERASMUS PLUS „EUPRAC-Program“	Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union

Po sprawdzeniu dokumentów studenci otrzymują pisemne zawiadomienie o uznaniu praktyki odbytej za granicą.

Informacje na ten temat zostaną przekazane podczas spotkania informacyjnego. Ponadto właściwy koordynator praktyk z przyjemnością odpowie na wszelkie pytania dotyczące wymaganych dokumentów i formularzy.

9.9 Profil oczekiwań i propozycji praktyk w dziedzinie terapii zajęciowej składanych przez instytucje przyjmujące na praktyki studentom z innych krajów europejskich

Powodów, dla których warto odbyć praktykę za granicą, jest wiele, a wśród nich: zdobycie cennego doświadczenia, przydatnego w nauce i pracy zawodowej, zdobycie nowych umiejętności językowych lub rozwinięcie już istniejących, okazja do pracy nad kompetencją międzykulturową i ważnymi kompetencjami miękkimi [tzw. *soft skills*].

Powodzenie praktyki za granicą zależy również zdecydowanie od partnerskiej współpracy pomiędzy praktykantami a przedsiębiorstwami/instytucjami przyjmującymi na praktykę.

Istotnym punktem wyjścia do stworzenia udanej partnerskiej współpracy jest zatem profil oczekiwań i ofert na potrzeby przydzielania studentów z innych krajów europejskich. Profil ten powinien umożliwić potencjalnym praktykantom dokonanie właściwego wyboru miejsca odbywania praktyki. W tym celu konieczne jest opisanie wymagań dla praktykantów oraz określenie zdolności, umiejętności i kompetencji praktycznych, jakie zainteresowane osoby powinni posiadać po ukończeniu praktyki. W tym kontekście profil ten winien zarówno uwzględniać określone cele wynikające z programu kształcenia terapeutów zajęciowych w miejscu pracy, jak i przedstawiać wartość dodaną oferowaną przez poszczególne instytucje/przedsiębiorstwa.

9.9.1 Profil oczekiwań instytucji przyjmujących na praktyki w dziedzinie terapii zajęciowej na potrzeby przydzielania studentów/praktykantów z innych krajów europejskich

Przedstawiony niżej profil oczekiwań opiera się na wynikach odpowiednich badań i projektów w tym zakresie oraz na wynikach ankiety przeprowadzonej wśród opiekunów praktyk w dziedzinie terapii zajęciowej. Do najważniejszych głównych zagadnień należą:

Specjalistyczna wiedza

Przedsiębiorstwa przyjmujące studentów na praktyki zwykle oczekują od nich specjalistycznej wiedzy teoretycznej oraz umiejętności stosowania tej wiedzy w praktyce.

Przedstawione niżej główne zagadnienia należy dostosować do poziomu wykształcenia praktykantów:

- znajomość procesów anatomicznych, fizjologicznych i biologicznych;
- rozumienie konkretnych obrazów klinicznych w zakresie etiologii, objawów i możliwości leczenia;
- znajomość złożoności środków terapii zajęciowej, umiejętność stosowania ich i modyfikowania ich samodzielnie;
- umiejętność doboru i stosowania ocen zgodnie ze wskazaniami;
- rozumienie terapii zajęciowej w kontekście innych wydarzeń społecznych i osiągnięć naukowych.

Aby zapewnić uporządkowane przygotowanie praktyki, potencjalny praktykant powinien przedłożyć właściwemu opiekunowi praktyki dokumenty (portfolio) przedstawiające aktualny stan swojej wiedzy merytorycznej oraz swoich umiejętności i zdolności.

Kompetencje do działania, m.in.:

Mając na uwadze cele i treści praktyk w dziedzinie terapii zajęciowej praktykanci powinni posiadać następujące kompetencje:

- przestrzeganie procedur i procesów obowiązujących w instytucji przyjmującej na praktykę oraz korzystanie z oferowanych możliwości obserwacji,
- odpowiednia komunikacja z klientami [pacjentami], współpracownikami oraz innymi ważnymi osobami do kontaktu,
- poszukiwanie wyjaśnień/odpowiedzi na pytania i problemy pojawiające się w trakcie praktyki, korzystając przy tym z literatury specjalistycznej,
- słuchanie, np. wskazówek udzielanych przez opiekunów praktyk, informacji przekazywanych przez klientów [pacjentów] itp.,
- refleksja nad swoim postępowaniem zawodowym,
- umiejętność wyciągania wniosków na podstawie aktualnego poziomu przygotowania teoretycznego i umiejętność stosowania teorii w praktyce,
- planowanie i wykonywanie [odpowiednio] dostosowanych czynności,
- umiejętność zadawania pytań sobie samemu oraz zdolność do współdziałania z terapeutami zajęciowymi w miejscu odbywania praktyki,
- umiejętność działania samodzielnego (biorąc pod uwagę poszczególne etapy praktyki i poziom wykształcenia),
- przestrzeganie przepisów BHP,
- przestrzeganie zasad ergonomii;

umiejętności miękkie:

Opiekunowie praktyk uznają wymienione niżej kompetencje miękkie za niezbędne do odbywania praktyki za granicą:

- umiejętność współpracy, gotowość do pracy w zespole terapeutów,
- odpowiednie umiejętności komunikacji,
- elastyczność i gotowość na zmiany,

	ERASMUS PLUS „EUPRAC-Program“	Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union

- kompetencje międzykulturowe;
- zdolność do pracy pod presją czasu i postępowanie sprzyjające zdrowiu;
- otwartość na nowości;

Postawy

Osoby zainteresowane odbyciem praktyki w dziedzinie terapii zajęciowej powinny co najmniej:

- wykazywać zainteresowanie zawodem terapeuty zajęciowego (motywacja zawodowa);
- przestrzegać wszystkich zasad etyki zawodowej,
- rozumieć znaczenie odpowiedniego zachowania i wyglądu,
- przestrzegać tajemnicy zawodowej i przepisów dotyczących ochrony danych;

umiejętności językowe i znajomość języka specjalistycznego:

Oprócz oczekiwań dotyczących odpowiedniego posługiwania się specjalistyczną terminologią konieczne jest posiadanie podstawowej znajomości języka kraju, w którym odbywa się praktykę. W ocenie opiekunów praktyk ewentualne bariery językowe stanowią przeszkodę w pracy z klientami [pacjentami] geriatrycznymi i pediatrycznymi. Zaleca się ukończenie odpowiedniego kursu językowego przed rozpoczęciem praktyki.

Zainteresowani studenci powinni mieć zdolność zdobycia następujących kompetencji w tym obszarze:

- znajomości języka specjalistycznego, opanowanie podstawowych terminów specjalistycznych potrzebnych w praktyce, również w języku kraju przyjmującego;
- znajomości różnych modeli komunikacji i umiejętność stosowania ich w praktyce;
- podstawowej znajomości języka kraju przyjmującego na potrzeby pracy z klientami [pacjentami],
- znajomości co najmniej języka angielskiego.

W tym miejscu należy również nadmienić, że najważniejsze informacje dla opiekunów praktyk, formularz oceny, listy obecności i inne protokoły, powinny zostać przetłumaczone na odpowiedni język i przesłane opiekunom z odpowiednim wyprzedzeniem, przed rozpoczęciem praktyki.

9.9.2 Profil instytucji przyjmujących na praktyki w dziedzinie terapii zajęciowej na potrzeby przydzielania studentów z innych krajów europejskich

Celem kształcenia praktycznego studentów w dziedzinie terapii zajęciowej, również w kontekście pobytu za granicą, jest stworzenie im okazji do zastosowania wiedzy i umiejętności zdobytych w ramach zajęć teoretycznych i praktycznych – w sposób planowy w pracy z konkretnymi pacjentami. Tę symbiozę teorii i praktyką zapewnia właściwa współpraca z jednostkami przyjmującymi studentów na praktyki.

	ERASMUS PLUS „EUPRAC-Program“	Kofinanziert durch das Programm Erasmus+ der Europäischen Union

Jednostki te zapewniają praktykantom:

- uznawane praktyki z zakresu terapii zajęciowej w następujących dziedzinach: pediatria, geriatria, psychiatria, neurologia i ortopedia,
- szerokie możliwości prowadzenia merytorycznych obserwacji,
- dostęp do specjalistycznej literatury, wewnętrzne oceny, konkretne metody terapeutyczne,
- profesjonalną wymianę wiedzy w ramach zespołów interdyscyplinarnych i wielodyscyplinarnych,
- nadzór i wsparcie ze strony specjalistów i wsparcia stosowne do etapu praktyki, w zakresie:
  - przeprowadzania ocen stanu klienta [pacjenta],
  - tworzenia indywidualnych planów terapeutycznych, z wyraźnym określeniem celów terapeutycznych, biorąc pod uwagę sytuację życiową klienta [pacjenta];
  - realizacji planów terapeutycznych w praktyce;
  - oceny przebiegu terapii.
- szczegółową ocenę przebiegu praktyki, kompleksową i rzetelną ocenę wyników uzyskanych przez praktykanta i zdobytych przez niego kompetencji;
- ważne informacje i zalecenia co do dalszej ścieżki zawodowej praktykantów.

Ponadto wiele instytucji oferuje swoim praktykantom pomoc w znalezieniu zakwaterowania oraz szereg okazji do zdobycia nowych lub rozwinięcia posiadanych już kompetencji międzykulturowych. Praktyki dostępne są również według modelu tandemowego.